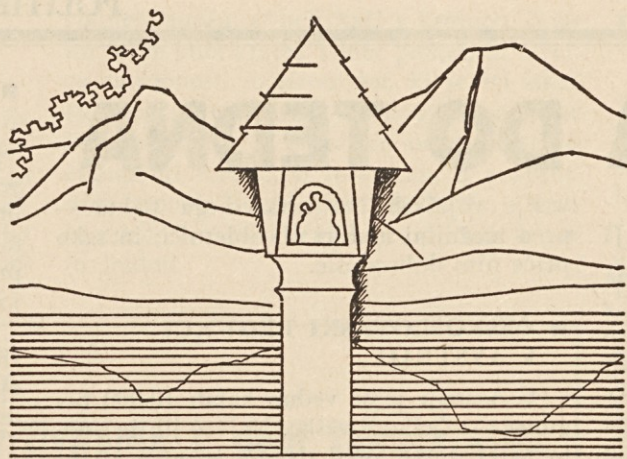

NAS TEDNIK

KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt P. b. b.

LETNIK XXII. / ŠTEVILKA 34

CELOVEC, DNE 20. AVGUSTA 1970

CENA 2.50 ŠILINGA

Nemčija in Rusija

Milijoni gledalcev so minuli teden videli v televiziji zapadno-nemškega kanclerja Brandta, ko je v Moskvi pred njim defilirala sovjetska častna kompanija. Tisoči med njimi so čutili, kar je ob zaključku sovjetsko-nemških pogajanj izgovoril neki nemški diplomat: Skozi ta pogajanja je vel dih zgodovine. »Mi smo pogumni dovolj, da začnemo nov odlomek zgodovine,« je dejal kancler Brandt po podpisu pogodbe. »To lahko postanejo zgodovinski dnevi,« je pripomnil sovjetski ministrski predsednik Kosygin. Nemško-sovjetska pogodba v resnici pričena nov odlomek nemške in evropske zgodovine.

STO LET POPREJ

Bilo je majnika 1848, ko se je v nemškem Frankfurtu sestel nemški narodni parlament, da zariše smernice bodočega nemškega političnega razvoja v času, ko so se začeli buditi v Evropi slovanski in romanski narodi. Dotlej se je Evropa razvijala pretežno pod nemškim federativnim vodstvom in je podonavka monarhija veljala za pokroviteljico slovanskega vzhoda. Zborovanje se je po daljšem prerekanju znašlo pred vprašanjem: ali naj nemški element še nadaljuje svojo politiko združevanja evropskih ljudstev ali pa naj se združi v močnejši nacionalni blok in prevzame vodstvo Evrope. Fevdalni princ Schwarzenberg je rotil zbrane poslance, naj nikar ne žrtvujejo nemško-slovanskega sožitja, češki zgodovinar Palacky jih je v pismu svaril, naj nemške Avstrije nikar ne izluščijo iz Podonavja. Zborovanje se je udeležil tudi pruski kancler-vojak Bismarck v uniformi pruskega častnika in pripomnil, da je to najčastnejša uniforma sveta. Odločitev, ali naj nemštvo nadaljuje svojo politiko nadnarodnega evropskega združevanja ali naj začne svojo lastno nacionalno politiko, je padla pod vplivom velenemške Prusije. Mrzlično naglo so se vrstili zgodovinski dogodki naslednjih desetletij do leta 1945: Izključitev Avstro-Ogrske iz nemškega nacionalnega bloka, prepojitve avstrijskega nemštva s prusko-nacionalnim duhom, prva svetovna vojna s propastjo obeh nemških držav, druga svetovna vojna pod Hitlerjem in z njo zopetni poizkus velenemškega nacionalizma, da si podjarmi Evropo in svet, in sledeče strašno iztreženje.

PO DRUGI SVETOVNI VOJNI

Prvi graditelj poveljne Nemčije je Konrad Adenauer. To je bil mož, ki je kot nadžupan mesta Köln povodom obiska kanclerja Hitlerja odredil, da je policija odstranila hitlerjevske zastave, ki so krasile most preko Rena. Bil je seve nato takoj odstavljen in se je pojavil šele po razsulu Nemčije kot prvi poveljni nemški kancler mednarodnega ugleda. Taisti kancler Adenauer se je dobro zavedal usodne razdvojenosti nemškega človeka in je načrtno gradil mostove do poveljnega sveta, do Zedinjenih ameriških držav, Anglije, Francije in Rusije.

In kar se ni posrečilo nobenemu nemškemu politiku, je dosegel on: deležen je bil popolnega zaupanja ameriškega predsednika F. Kennedy-ja, našel je spoštovanje sivolasnega francoskega predsednika de Gaulle-a in v moskovskem gledališču se je prijazno rokoval s sovjetskimi državnimi predsednikom Bulganinom. Slednje se je godilo komaj pred petnajstimi leti. Po njegovi smrti je bil dolgo videz, da bo politika zapadne Nemčije izgubila svojo poveljno nitko evropske politike. A imela je v rokah gospodarski adut Evropske gospodarske skupnosti (EWG), ki pod spretnim vodstvom francoskih politikov premočrtno vo-

Skupna spomenica Slovencev v Italiji

Seja Slovenske skupnosti

Na skupni seji sta izvršni odbor in predsedstvo Sveta slovenske skupnosti z zadovoljstvom vzela na znanje uspeh Slovenske skupnosti v deželnem svetu, kjer je bil tik pred zaključkom poletnega zasedanja izglasovan Štokov zakon, ki prvi uvaja v deželno zakonodajo izraz »slovenska manjšina«. Slovenska skupnost jemlje ob tej priložnosti tudi na znanje angažiranost deželnega odbora pri izglasovanju tega zakona in izraža upanje, da se rimske odgovorne oblasti ne bodo upirale veljavnosti zakona, ki odpravlja obstoječo krivico.

Izvršni odbor in predsedstvo sta nato razpravljala o akciji vseh slovenskih naprednih sil za sestavo in podpis skupnega dokumenta, ki bi vseboval temeljne zahteve slovenske narodne skupnosti in ki bi ga podpisniki poslali v odobritev odgovornim rimskim organom. Tajnik Legiša je poročal o raznih stikih, ki so bili vzpostavljeni za sestavo dokumenta s slovenskimi zahtevami. Slovenska skupnost izraža svojo po-

polno pripravljenost za sestavo, podpis in predložitev takšne slovenske spomenice, ki bo zgodovinsko stvarna ter objektivna in bo res sad hotenja in teženj vse zamejske slovenske skupnosti.

Izvršni odbor in predsedstvo sta se nato spomnila žalostne obletnice požiga Narodnega doma v Trstu, ki so ga fašistične škvadre pred 50 leti požgale. Tisti plameni so dejansko naznanili težko kalvarijo, ki jo je moralo prestati naše slovensko zavedno in demokratično ljudstvo. Slovenska skupnost je zato sklenila dati pobudo, da se ta žalostna obletnica kot tudi 40-letnica ustrelitve Izbaviških junakov dostojno prouči letos septembra v resnično slovenskem in demokratičnem duhu. S tem bodo zamejski Slovenci izrazili s slovensko pesmijo in besedo zahvalo vsem rojakom, ki so se uprli raznarodovalcem in fašističnim škvadram.

Na koncu sta izvršni odbor in predsedstvo vzela na znanje povabilo sredinsko-leviskih strank na skupne razgovore za obnovitev in nadaljevanje sodelovanja v krajev-

nih ustanovah. Slovenska skupnost je sklenila, da se udeleži teh razgovorov, ki so bili napovedani za ponedeljek, 20. t. m. Na teh razgovorih bo Slovenska skupnost dala pobudo za ponovno proučitev celotne slovenske manjšinske problematike ter med drugim zahtevala večjo in bolj pravično prisotnost slovenskih predstavnikov v vseh javnih ustanovah.

Pogovori so se medtem že pričeli in deloma zaključili.

Zahteve Slovencev

Med razpravo pokrajinskega sveta o vloži pokrajinske uprave ter njenih odnosih z deželnimi in občinskimi organi je spregovoril tudi svetovalec Slovenske skupne liste dr. Drago Štoka o odnosih do slovenske narodne skupine. Zahteval je dokončno rešitev sledečih vprašanj: urad za prevajanje, vključitev slovenskih uslužbencev, financiranje Slovenskega gledališča tudi s strani pokrajinske uprave, postavitve dvojezičnih cestnih napisov in večja skrb za Kras.

Slovenska levica se strinja

V torek, 21. t. m., so se v Šempolaju sestali odborniki in somišljeniki Slovenske levice, da podrobneje proučijo položaj, ki je nastal po zadnjih volitvah ter razpravljalo o bodočem delovanju stranke.

O poteku volitev in o volilnih posvetovanjih je poročal novoizvoljeni svetovalec Bojan Brezigar, ki je med drugim poudaril uspeh, ki ga je dosegla Slovenska levica. Govora je bilo tudi o resoluciji, ki naj bi jo poslale v Rim vse politične organizacije zamejskih Slovencev, o kateri pa žal odbor Slovenske levice ni bil obveščen. Vsekakor pa so se udeleženci sestanka strinjali, da je taka resolucija potrebna ter izrazili prepričanje, da bo tudi Slovenska levica lahko zavzela svoje stališče o njeni vsebini.

(Glej tudi stran 2: »Tržaški pokrajinski svet«)

NA DUNAJU:

Razgovori SALT zaključeni

Nadaljevanje »koristnih razgovorov«
v Helsinkiju

Ob navzočnosti avstrijskega zunanjega ministra dr. Kirchschrägerja sta 14. avgusta v dvorcu Belvedere na Dunaju šefa sovjetske in ameriške delegacije Semjonov in Smith podpisala skupno sporočilo o končanem drugem delu sovjetsko-ameriških pogovorov v zvezi z omejevanjem strateškega orožja (SALT).

V sporočilu je rečeno, da so podrobno govorili o vrsti vprašanj, ki se nanašajo na omejevanje strateškega ofenzivnega in defenzivnega orožja, da je bila izmenjava mnenj za obe strani koristna in da je omogočila poglobiti medsebojno razumevanje pri vrsti pogledov. Delegaciji sta izrazili svojo pripravljenost nadaljevati pogajanja za omejitev strateškega orožja in sta se sporazumeli, da se bodo pogovori nadaljevali 2. novembra v Helsinkih.

Po podpisu sporočila sta imela Semjonov in Smith krajša govora, v katerih sta pozitivno ocenila potek pogovorov na Dunaju. »Po mojem mnenju se lahko obe strani strinjata s tem, da smo dosegli pomembno napredovanje,« je dejal Smith. Tudi Semjonov je pozitivno ocenil pogovore in poudaril, da so potekali v poslovnem, mirnem in odkritem ozračju, da pa si bosta morali obe strani prizadevati, saj gre za zelo zapleten kompleks vprašanj.

Ameriška delegacija je odpotovala s posebnim vojaškim letalom, sovjetska delegacija pa je zapustila Dunaj konec tedna z vlakom.

Vzpostavljeni diplomatski odnosi med Vatikanom in Jugoslavijo

Sveta stolica je pretekli teden uradno sporočila, da so bili vzpostavljeni redni diplomatski odnosi z Jugoslavijo. Sklep o vzpostavitvi rednih diplomatskih odnosov med Vatikanom in Jugoslavijo je bil 14. avg. hkrati objavljen v Rimu in v Beogradu. Z sporazumom je Jugoslavija edina socialistična država, ki ima diplomatske odnose z Vatikanom, poleg Kube.

Iz Beograda poročajo, da je zvezni Izvršni svet odobril vzpostavitev rednih diplomatskih odnosov z Vatikanom. Ta odločitev, poudarjajo v Beogradu, je v skladu z načeli jugoslovanske politike v mednarodnih in meddržavnih odnosih in z razvojem odnosov s Sveto stolico.

Uradno poročilo, ki ga je Vatikan izročil časnikařem, pravi med drugim: »Sveta stolica in Socialistična federativna republika Jugoslavija, v želji, da razvijata nadaljnje obstoječe odnose, sta sklenili, da si izmenjata diplomatska zastopstva na ravni apostolske nunciature s strani Svete stolice in veleposlaništva s strani Socialistične federativne republike Jugoslavije.« Na osnovi sporazuma bo Sveta stolica imenovala apostolskega pronuncija s sedežem v Beogradu,

Jugoslavija pa veleposlanika s sedežem pri Sveti stolici.

»L'Osservatore Romano« sicer ne objavlja imen oseb, ki bosta prevzeli mesto apostolskega pronuncija v Beogradu in jugoslovanskega veleposlanika v Vatikanu. Toda v vatikanskih krogih menijo, da bosta na ti dve mesti imenovana dosedanji apostolski delegat v Jugoslaviji msgr. Mario Cagna in odposlanec jugoslovanske vlade v Vatikanu dr. Vjekoslav Cvrle.

V Vatikanu tudi ugotavljajo, da bo prihodnji obisk v Beogradu (baje od 24. do 26. avgusta) načelnika vatikanske diplomacije msgr. Agostina Casarolija služila za potrditev diplomatskih odnosov, ki so bili danes vzpostavljeni.

Opazovalci vatikanskih zadev pa poleg tega ugotavljajo, da, če bo jugoslovanski predsednik Tito prihodnje jeseni prišel na obisk v Rim, bo obiskal tudi Pavla VI., ker ima sedaj Jugoslavija redne diplomatske odnose s Sveto stolico.

Leta 1952 je Jugoslavija prekinila vezi z Vatikanom, ko je papež Pij XII. imenoval za kardinala zagrebškega nadškofa Stepinca.

di svoje članice v zapadno-evropsko gospodarsko in politično federacijo. Rusija, ki je še pod Adenauerjem stremela za tem, da razbije ta razvoj, je pod vplivom svetovnega razvoja in vedno vidnejše Kitajske okrenila svojo evropsko politiko in pristaja na evropsko skupnost. Ironija usode je za Nemčijo, da je medtem izgubila doslej vodilna politična stranka Konrada Adenauerja državno krmilo — to ne brez lastne nespretnosti zunanje politike — in da je nemška socialistična stranka pod Willy-jem Brandtom zgrabila edinstveno priliko in si izvojevala z nemško-sovjetsko pogodbo zunanje-politični uspeh, ki bo nedvomno močno razširil njeno notranjepolitično veljavo.

MOST MED NEMČIJO IN RUSIJO

»Naši narodni interesi ne dovoljujejo, da bi stali med vzhodom in zapadom. Naša dežela potrebuje sodelovanje in soglašanje z zapadom in sporazum z vzhodom. Nemški narod hoče mir v polnem pomenu besede tudi z narodi Sovjetske zveze in vse-

mi narodi evropskega vzhoda«, tako je po povratku iz Rusije nagovoril po televiziji svoje rojake kancler Brandt. Optimisti napovedujejo sedaj novo zlato dobo: Razdor med evropskim vzhodom in zapadom je odstranjen, Nemčija in Rusija bosta našli še neizrabljeno skupno gospodarsko tržišče in po njem ojačili svoj mednarodni gospodarski stalež, Nemčija bo srednica bodočega vseevropskega razvoja in važen steber svetovnega miru. Takšni so pogledi optimistov med politiki. Ključ nadaljnega razvoja pa je nič manj v Moskvi, ki mora, če hoče biti dosledna, preusmeriti svojo doseženo evropsko in svetovno politiko. Dobrodejni vpliv tega preusmerjevanja je vsekakor že čutili ob pomirjevanju Bližnjega vzhoda pod vplivom Rusije. Nadaljnji razvoj pa nakaže, v koliko bosta Rusija in Nemčija res mojstrili svojo vsekakor zgodovinsko vlogo ohranitve miru v Evropi in svetu. Tako v prvi kot drugi svetovni vojni sta si namreč stali kot glavni nasprotnici nasproti iz sta domala izkrcavali.

OD TEDNA DO TEDNA

■ AVSTRIJA ŠE NE BO ODGOVORILA VZHODNI NEMČIJI

Dunaj še ne bo tako kmalu odgovoril na poslanico iz vzhodnega Berlina v zvezi z »rešetanjem avstrijskega stališča glede priznanja NDR«. V dobro obveščenih krogih se je izvedelo, da bo avstrijska vlada sicer proučila poslanico predsednika državnega sveta NDR Ulbrichta. Rečeno je bilo, da na poslanico ne bodo takoj »izčrpno odgovorili«, še manj pa si je v kratkem misliti spremembe v dosednji avstrijski politiki.

■ SCHEEL PRIDE NA DUNAJ

Zapadnonemški zunanji minister Scheel (FDP) bo prišel 19. septembra na Dunaj, domneva se, da bo ob tej priliki seznanil avstrijsko vlado z nemško-sovjetskimi pogovori in izmenjal misli o izsledkih, ki se kažejo glede na druge evropske države. Pravi oficialni razlog za obisk Dunaja predstavlja petdesetletnica avstrijsko-nemške trgovske zbornice.

■ BIVŠI KANCLER KLAUS — 60-LETNIK

V soboto, 15. avgusta je praznoval dr. Josef Klaus svoj 60. rojstni dan v Wolfpassingu. Že na predan se je zbralo mnogo ljudi, ki so mu čestitali. Klaus se je rodil na Koroškem, opravljal več političnih pozicij na Salzburškem — postal je tam deželni glavar. Nato je bil poklican na Dunaj kot finančni minister (1961), dve leti nato postal predsednik Avstrijske ljudske stranke in končno zvezni kancler (1964).

Kljub temu, da zanika svojo kandidaturu za zveznega predsednika, se spet in spet širijo vesti, da ga bo ÖVP postavila kot kandidata proti Jonasu.

■ KDO SME V ČSSR?

Od pretekle sobote naprej mnogim potnikom ne dovoljujejo vstopa v ČSSR, najbolj so prizadeti potniki, ki hočejo preko nemško-čeških mejnih prehodov prekoračiti mejo, mnogo ljudi pa odklanjajo tudi ob avstrijsko-češkoslovaški meji. Prizadeti so v prvi vrsti v ČSSR rojene osebe. Najbolj se »bojijo« seveda novinarje, študentov, ki pridejo iz zapadnih držav, pravitako tudi juristov in duhovnikov. Tako zadržanje kaže na veliko bojazen češkoslovaških oblasti — 21. avgusta sta minili dve leti in

vazije vojaških čet varšavskega pakta — pred možnimi nemiri ob obletnici; in tako priče niso dobrodošle.

■ ČESKOSLOVAŠKI BEGUNCI V AVSTRIJI

V Avstriji je še vedno kakih 10.000 beguncev iz Češkoslovaške. Največ jih je ostalo v tej deželi pred dvema letoma, ko so prišli sem na počitnice.

Dunajski »Volksblatt« piše, da je po podatkih avstrijskega notranjega ministrstva v zadnjih dveh letih odšlo iz Avstrije v druge države okrog 30.000 češkoslovaških državljanov.

■ STRUKTURA ZAPOSLENIH V AVSTRIJI

Strojna, jeklarska in kovinarska industrija v Avstriji imata zaposlene v vsej industriji največ delovne sile. Decembra lani so imele te tri industrijske panoge zaposlenih 67.518 ljudi oziroma 11 odstotkov več kot v istem mesecu prejšnjega leta. Na drugem mestu po številu zaposlenih je tekstilna industrija (66.678 ali 10,8 odstotka več kot leta 1968).

■ AVSTRIJSKE CEVI ZA ZSSR

V avstrijskem koncernu VÖEST so sporočili, da bodo konec avgusta dobavili SZ zadnji kontingent iz skupne količine 520.000 ton cevi, za katero so se dogovorili pred dvema letoma, ko je ta koncern sklenil s SZ posebno pogodbo o dobavi cevi. Skupna vrednost dobav znaša predvidoma okrog sto milijonov dolarjev.

■ NOV TRŽAŠKI POKRAJINSKI SVET

V torek, 18. avgusta, je bila v Trstu prva seja novoizvoljenega tržaškega pokrajinskega sveta. Na dnevnem redu je izvolitev predsednika pokrajine, štirih odbornikov in dveh namestnikov. Predsednik pokrajinske uprave je demokristjan Michele Zanetti. Demokristjanska stranka ima še eno odborniško mesto in enega namestnika. Socialist Lucijan Volk je sprejel odbornišvo za javna dela, po enega odbornika pa imajo še socialdemokrati in republikanci, medtem ko je postal predsednik Slovenske liste, dr. Drago Štoka, namestnik odbornika za higijeno, zdravstvo in kmetijstvo.

■ PODPORA SLOVENSKIM USTANOVAM

Deželni odbor Furlanije-Juljske krajine je odobril znaten znesek za kulturno dejavnost v deželi. Dežela bo prispevala v ta namen 400 milijonov lir. Skupno je dežela prispevala v enem letu milijardo 100 milijonov lir.

Od 400 tokrat nakazanih milijonov bodo 187 milijonov razdelili ustanovam, ki opravljajo stalno kulturno dejavnost. Med temi so: Slovensko-italijansko gledališče v Trstu, gledališče Verdi v Trstu, furlanska filološka družba iz Vidma i. dr. Ostalo bo namenjeno ustanovam, krožkom in odborom, ki skrbijo za razne kulturne dejavnosti, 13 milijonov pa bodo porabili za kulturno dejavnost Slovenske narodne manjšine v deželi.

■ ZAUPNICA COLOMBU

Nova koalicijska vlada levega centra premiera Colomba je preskočila prvo parlamentarno oviro potem, ko ji je poslanska zbornica izglasovala zaupnico za napovedano politiko s 348 glasovi »za« in 231 glasovi »proti«.

Tudi senat je odobril politični program nove vlade. Glasovanje v senatu je bila zadnja ovira, ki jo mora Colombova vlada premostiti.

Italijanski zunanji minister Aldo Moro bo 4. septembra uradno obiskal Tunizijo in se pogovarjal s tamkajšnjimi voditelji; v ospredju bo stalo seve vprašanje »Bližnjega vzhoda«. Tunizija zavzema, kot je znano, poseben položaj, ker ima pozitivne odnose do Izraela.

■ VIETNAM IN POMOČ VATIKANA

Bivši vodja ameriške delegacije na pariških pogajanjih o Vietnamu Cabot Lodge, ki je sedaj Nixonov osebni odposlanec v Vatikanu, je namignil, da vlada v Washingtonu pričakuje, da bi Vatikan v kratkem uporabil svoj vpliv za izboljšanje položaja ameriških vojakov, ujetih v Severnem Vietnamu in na osvobojenem ozemlju Južnega Vietnama.

Lodge se je sešel s papežem Pavlom VI., in ta je pokazal močno zanimanje za ameriške vojne ujetnike. Teh je blizu 1400.

■ V PARIZ ŠEF SEVERNOVIETNAM-SKE DELEGACIJE

Severnovietnamska delegacija na pariških pogovorih je sporočila, da se bo v Pariz v kratkem vrnil šef delegacije mini-

ster Xuan Thuy. V sporočilu pa je po drugi strani rečeno, da severnovietnamska delegacija ne more stopiti v stik z vesoljcem Frankom Bormanom, ki ga je predsednik Nixon določil, naj bi poskušal doseči sporazum, da bi osvobodil ameriške vojne ujetnike v Severnem Vietnamu.

■ DELEGACIJA NEMŠKEGA BUNDESTAGA V JUGOSLAVIJO

V Bonnu so uradno sporočili, da bo 12-članska zahodnonemška parlamentarna delegacija obiskala Jugoslavijo in se tam mudila od 27. septembra do 4. oktobra. Vodil jo bo predsednik Bundestaga Kai-Uwe von Hassel. Bundestag bo tako vrnil obisk delegacije zvezne skupščine, ki je bila aprila v ZRN. V zahodnonemški delegaciji bo po 5 poslancev socialnodemokratske in krščanskodemokratske stranke in dva poslance liberalne stranke.

■ KITAJSKI VELEPOSLANIK V JUGOSLAVIJO

Agencija Tanjug poroča, da je LR Kitajska imenovala Tseng Taa za veleposlanika v Jugoslaviji. Diplomati bi moral v kratkem dospeti v Beograd; po 12 letih je s tem mesto veleposlanca spet zasedeno. Tudi v Budimpešti je bil imenovan nov veleposlanik.

■ INFLACIJA V DRŽAVAH EGS/EWG

Stopnja inflacije v šestih državah zahodnoevropskega skupnega trga (EGS) je dosegla rekord, je poudarjeno v mesečnem poročilu izvršne komisije.

V maju in juniju so se cene za potrošno blago dvignile v Franciji za 5,7 odst., v Italiji za 5,2, 4,9 v Luksemburgu in 3,8 odst. na Nizozemskem, v Belgiji in Zahodni Nemčiji v primerjavi s položajem lani.

Izvršna komisija zahteva, naj šest vlad začne z odločno protinflacijsko borbo, ker meni, da bi nadaljevanje sedanje dirke cen in mezd lahko ogrozilo stabilnost gospodarstva te zahodnoevropske skupnosti.

Uradno poudarjajo, da je hiter dvig mezd poglaviti vzrok za skok cen na trgu. Izvršna komisija skupnega trga trdi, da so mezde rasle mnogo hitreje kakor produktivnost v zadnjih mesecih, kar ustvarja nevarno spiralo cen in mezd.

Pomoč državam v razvoju — Po predlogu proračuna evropske gospodarske skupnosti bo EGS/EWG prihodnje leto namenila državam v razvoju 20 milijonov dolarjev pomoči (letos 16,4 milijona dolarjev).

Koroška demarkacijska črta in plebiscit

(5. nadaljevanje)

8. Podjunska dolina. Ta zemljepisna enota se da z lahkoto razmejiti na severu z reko Dravo, ako bi takšna razmejitev bila zaželena. Tek Drave ima tudi tukaj enako zemljepisno obeležje, kot sem ga omenjal pri Rožni dolini, s to razliko, da je reka tukaj še bolj široka in še bolj globoka, ker je pač sprejela mnogo novih pritokov. Njeno korito je povsod vdolbeno 80–90 metrov pod ravnino, ki jo obdaja. Po mojem mišljenju bi bila tukaj Drava izvrstna razmejitvena črta, toda smatram, da zemljepisni razlogi sami za sebe niso zadostni pri odločevanju bodoče upravne pripadnosti Podjunske doline. Narodnostni zemljevidi jasno kažejo, da je prebivalstvo Poljune po večini slovensko. Toda globoko-modra barva na zemljevidu povzroča nestvaren vtis, kajti velik predel Podjune je gorat in le redko naseljen. To velja za celotno ozemlje, razen a) na jezček, ki se raztega ob Dravi od Zvabeka navzgor proti Pliberku in dalje do podnožja Karavank; in b) za hribovito ozemlje južno od Drave med škocijanomi in dolino reke Bele (Vellachbach). V tem zadnjem pasu dosega slovenski življenjski 80 do 95 %, medtem ko je v prvem pasu 95–100 %. Glavna mesta Podjune, kot so Pliberk, Dobrla ves, Železna Kapla in Guštanj, pa so nemška mesta sredi slovenskega ozemlja. Takoj v začetku, ko smo pričeli s svojim študijem razmer na terenu, sem prosil polkovnika Milesa, da naj pregledamo najprej Podjuno, ker smo takrat imeli pomisleke glede resničnosti navidezno »Deutsch gesinnt« (nemško usmerjenih) izjav slovenskega prebivalstva v Velikovškem kolenu (Völkermarkt Saliend), ker je bila Podjuna takrat zasedena po jugoslovanskih četah, medtem ko je bilo Velikovško koleno, izzvenje malega koščka v bližini Velikoveca samega, zasedeno po avstrijskih. Ko smo potem odšli v Podjunsko dolino, sem takoj dobil prepričevalen vtis, da je večina slovenskega prebivalstva zaenkrat za nemško-avstrijsko upravo. Ko sem se vozil v avtomobilu skupno s profesorjem Kernerjem in poslušal vse njegovo izpraševanje ljudi, ki

smo jih srečevali na cesti ali po vaseh, se moji vtisi nikakor niso ujemali z njegovimi. Dasi mi niso bili znani statistični podatki, ki jih je zbiral polkovnik Miles včeraj dopoldne, sem, ko me je poročnik King vprašal, da naj izrazim svoje mišljenje v številkah, odgovoril, da je okrog 60 % prebivalstva (žene niso vključene) za Avstrijo in 40 % za Jugoslavijo. Šele potem sem izvedel, da je polkovnik Miles naštel 30 Slovencev za Avstrijo in 20 za Jugoslavijo. Potemtakem se je moja presoja čisto slučajno ujemala z njegovo. Toda, ker je v tej točki nesoglasje, izjavljam tukaj s poudarkom, da imam vtis, da je presoja prof. Kernerja o položaju zmotna. Njegovo mišljenje ni slonelo na točnem zapisniku v številkah, kot ga je napravil polkovnik Miles, ampak samo na njegovem osebnem vtisu, kot je bil slučaj pri meni. Slišal sem profesorja Kernerja, dr. Ehrlicha in poročnika Kinga nešteto krat, kako so pretekli teden izpraševali ljudi in sem tako že mogel razumeti odgovore, ki mi jih je tudi profesor Kerner sproti prevajal na angleško. Ker je polkovnik Miles omenil, da sem ob priliki svojega sinočnega telefonskega razgovora s profesorjem Coolidge bil nejasen v svoji oceni številčnega razmerja prebivalstva, naj sedaj tukaj jasno izpovem, da je po mojem mnenju 60 % prebivalstva »Deutsch gesinnt« (za Nemce) in samo 40 % za Jugoslavoane. Ker je več kot polovica ljudi, ki smo jih srečali na poti na trg ali pa po vaseh naokrog in ki v vsakem oziru predstavljajo prebivalstvo Podjune, izjavila, da bi raje ostala pod avstrijsko upravo kot pa pod jugoslovansko, sem mnenja, da je treba te želje upoštevati in razmejitveno črto njim primerno potegniti. Ako bo pozneje mirovna konferenca v Parizu sklenila, da je treba te Slovence prisiliti, da sprejmejo jugoslovansko nadoblast, je to seveda popolnoma drugo vprašanje.

Dejstvo, da je treba na vsak način ohraniti mir, je v Podjuni prav tako važno kakor za katerekoli druge predele Koroške, posebno, odkar smo vsi štirje

sporazumni glede tega, da je treba mesto Velikovec prepustiti Avstrijcem in je to mesto tudi glavni trg za vse podjunske prebivalstvo. Važen pogoj za ohranitev miru je, da vse vojaštvo izgine iz dežele. Ako bi bila jugoslovanska vojska primorana ozemlje izprazniti, bi Avstriji nikakor ne bilo potrebno pošiljati tja svojega vojaštva, ker Podjuno brani zemljepisni zid Karavank. Razmejitvena črta na grebenu Karavank ne potrebuje nobene vojaške obrambe, razen morda na Jezerskem Sedlu (1218 metrov), edinem gorskem prehodu na tem področju, in morda še ob štajerski meji ob Dravi vzhodno od Dravograda. Če bi se vojska umaknila iz podjunskega področja, bi mogli šolska poslopja tako v Pliberku kakor tudi v Velikovcu in po drugih krajih uporabiti za prave vzgojne namene, ne pa za vojaške kasarne. Pri tej priliki izražam svoje trdno upanje, da bo profesor Coolidge jasno povedal Nemško-Avstrijcem, da ameriška mirovna delegacija, ki predlaga Jugoslovanom, da svojo vojsko umaknejo iz Podjune, trdno računa, da tudi Nemški Avstrijci ne bodo imeli vojaških posadk po nemških mestih Podjune, kamor zahaja slovensko prebivalstvo na tržišče.

Nadaljnji zelo važni činitelj za ohranitev miru je čimprejšnja vzpostavitev normalne prometne zveze. Podjuna je važno rudarsko področje. Svinčeni rudniki zaposlujejo dokajšen del prebivalstva. Leta 1917 je bilo v Pliberku zaposlenih 1150 rudarjev, v Mežici in Črni pri Prevaljah pa 1200. To je razvidno iz rudniških zemljevidov in grafikov, ki jih bom priložil svoji spomenici v svojem predlogu za trajno razmejitveno črto na Koroškem. Posebni zemljevid, ki bo tudi spisku priložen, prikazuje, da mora Podjuna uvažati velike količine žita in krompirja. Potemtakem je moje mišljenje, da bi v primeru, če začasno razmejitveno črto potegnemo tako, da bi se svinčena ruda le s težavo izvažala iz revirja, a na drugi strani živeč dovažal s prav takšnimi zaprekami, nastopila nevarnost nemirov in boljševoških agitacij med podjunskim prebivalstvom in to ne samo med rudarji, ampak predvsem in v veliko večji meri med slovenskimi kmeti, ki svoje pridelke prodajajo rudarjem. Še en nadaljni gospodarski činitelj za ohranitev miru je namreč

dejstvo, da bi železniška proga Celovec-Maribor, ako se Jugoslavoani ne umaknejo iz Podjune, morala čez jugoslovansko ozemlje prav v Podjuni razdalji kakih 35 kilometrov.

Na podlagi vseh navedenih razlogov sem mišljenja, da je umik Jugoslovancev iz Podjunske doline in prenos Podjune pod avstrijsko civilno upravo s čim manjšo uporabo vojaštva eminentno zaželen za ohranitev miru.

SPLOŠNI ZAKLJUČEK

9. Po mojem mišljenju je edini pametni zaključek, ki ga je mogoče napraviti na podlagi našega študija na terenu, ta, da tako zemljepisni ozirni kakor tudi želje prebivalstva ter interesi ohranitve miru nujno zahtevajo, da se jugoslovanske vojaške čete umaknejo iz Koroške, dokler ne bo potegnjena končno veljavna in trajna meja. Izjavil sem v splošnih obrisih, kateri so bili moji razlogi za predlog, da naj začasna razmejitvena črta sledi stari pokrajinski meji po vsem ozemlju južnovzhodne Koroške. Vsak razlog, ki sem ga navedel, se oslanja na osebna opazovanja in očitne položaje. Vsak činitelj, ki ga navajam, se opira na mnogo podrobnih dejstev, ki sem jih pripravil obrazložiti, ako bi bilo potrebno.

Mislim tudi, da je treba dati važnost okolnosti, da sem namreč šel na Koroško z nekimi predsodki v prid Jugoslovancev, dasi sem se trudil, da bi ostal povsem nevtralen in nepristranski. Mislim, da je to bilo neizbežno za častnika vojske, ki se je borila proti Nemcem in Avstrijcem, in da sem tudi sam bil na fronti v Italiji in v Franciji. Tudi kot geograf, ki sem se bavil s prežvekanjem narodnostne solate v Avstro-Ogrski skozi dolga leta na svoji univerzi, sem bil nekoliko nagnjen v prid Jugoslovancev, da naj obdrže sedanjo črto svoje vojaške okupacije. Toda slovenski prebivalci sami na terenu so me prisilili, da sem moral menjati v mnogih ozirih svoje prvotno mišljenje.

10. Predlog. Predlagam s poudarkom, da naj bi bila začasna razmejitvena črta, kot jo predlaga ta polkovnik Miles in poročnik King, sprejeta.

Lawrence Martin
generalštabni major ameriške vojske.

Slovenske ljudske pripovedi

Zbrala in uredila jih je za Mladinsko knjigo, pri kateri so te dni izšle, Kristina Brenkova, domiselno in lepo pa ilustrirala Ančka Gošnik-Godec. Strokovnjak za zbiranje in preučevanje slovenskega ljudskega slovstva dr. Milko Matičetov je vabljivi knjigi prispeval spremno besedo. Pri vsaki pravljici, in teh je šestinsedemdeset, je Brenkova navedla njenega zapisovatelja, nabrala pa jih je iz blizu 30 knjig. Vsem, ki sestavljajo nove, umetne pravljice ali predelujejo in lepšajo, pa tudi mrcvarijo ljudske pravljice, bi lahko rekli pisatelji pravljic, besedo pravljicar ali pravljíčarka pa naj bi prihranili le za tiste, ki pravljice pripovedujejo. To so nadarjeni posamezniki, dediči in nadaljevalci stoletnega in tisočletnega pripovednega izročila, ki se prenaša iz roda v rod nezapisano, od ust do ust. Vse naše ljudske pripovedi so bolj ali

manj obnove pripovedovanj, ki so prišle na dan izvečine po naključju. Preradi pozabljam, da je pravljica umetniška zvrst in da so mnogi pravljíčarji pravi umetniki. Ne le otrok, marveč tudi odrasel človek bo zmeraj rad segel po čudovitem berilu o pod-

vodnem možu, o beli kači s kronico, o sinu, ki je imel kratek konec pameti in mrvice zastopnosti, o siromaku, ki je šel iskat človeka, pravičnejšega od Boga, o na smrt bolnem kralju, o bogati in ubogi sestri, o čudodelni torbici, o rojenicah, o praprotnem semenu, o hvaležnem medvedu, o treh bratih in o raznih drugih pravljíčnih bitjih in ljudeh.

KOROŠKI VISOKOŠOLSKI TEDNI:

Umetnost kot uresničitev življenja v dobi tehnokratije

»Koroški visokošolski tedni 1970«, trajali bodo od 21. septembra do 16. oktobra, bodo letos kot glavno temo obravnavali »Umetnost kot uresničitev življenja v dobi tehnokratije«. Predvidevajo osem predavanj — po dva referata na teden, ki jih bodo tudi ponovili v nekaterih koroških okrajnih mestih.

Uvodni nagovor bo podal novi rektor pravkar ustanovljene Koroške visoke šole za izobraževalno znanost, visokošolski profesor dr. Walter Schöler. Obdelal bo vprašanje »Izobraževalna funkcija umetnosti — v okviru načrta visoke šole za izobraževalno znanost«.

Nadaljnje teme za predavanja so: »Začetki umetnosti v jugovzhodnem alpskem prostoru iz današnjega vidika«, to bo predočil univ. docent dr. Walter Modrijan, »Upodabljaljoča umetnost pod vplivom tehnokratije«, kar bomo čuli iz ust visokošolskega profesorja dr. Sokratisa Dimitriouja, da je »Arhitektura izraz socialnih struktur« bo v svojem govoru dokazal vis. š. asistent dipl. ing. Walter Laggner; področja »Glasbe v dobi tehnokratije« se bo lotil univ. prof. Walter Wünsch; prof. dr. Hubert Fussy bo postavil »Sodobno literaturo v primerjavo z sodobno družbo in znanostjo«;

vprašanje, ali si nasprotujeta »Umetnost in tehnika — problem XX. stoletja«, si je zadal univ. prof. dr. Heinrich Franc; vrsto bo zaključil univ. prof. dr. Oskar Moser, ki bo obdelal »Masovna umetnost kot sodobna ljudska umetnost«.

Koroške visokošolske tedne — letos je to 17. prireditev — bodo slovesno pričeli, graški rektor univ. prof. dr. Wolfgang Maresch in deželni glavar Sima jih bosta otvorila.

Visokošolski tedni so si pridobili v kulturnem in znanstvenem življenju Koroške že tradicionalno mesto, žal je samo, da se organizatorji te znanstveno-kulturne prireditve premalo zavedajo, kakšno vlogo bi koroški znanstveni tedni mogli odigrati kot posredovalec med severom in jugom. Treba bi bilo, da bi se prireditve bolj internacionalizirala. To bi se dalo doseči že s tem, da bi povabili predavatelje tudi in predvsem od najbližnjih visokih šol, katere imajo že tradicijo, npr. iz Trsta, Ljubljane, Maribora in od drugod. Tako pa zaudarja prireditve nekoliko po provincializmu in na ta način se ne bodo dala ustvariti dobra tla za našo pravkar ustanovljeno visoko šolo.

Štampej

V Gorici bo mednarodno zborovanje pevskih zborov

Pevsko društvo »C. Seghizzi« iz Gorice namerava letos poleg že tradicionalnega mednarodnega tekmovanja pevskih zborov, organizirati v Gorici tudi prvo mednarodno zborovanje pevskih zborov.

V ta namen je društvo zaprosilo za prispevek deželne uprave. S prispevkom bodo lahko krili zadevne stroške in tako je omogočeno to zborovanje, ki bo pripeljalo v Gorico številne predstavnike pevskih zborov in društev iz bližnjih in bolj oddaljenih držav.

Iz leta v leto sodelujejo tudi zbori iz Slovenije in Koroške; od slovenskih koroških zborov se je že večkrat udeležil goriškega tekmovanja pevski zbor »Jakob Petelin Galus«, ki ga vodi naš neutrudni pevovodja in skladatelj France Cžigan.

Letošnje srednjeevropsko srečanje v Gorici

Srednjeevropska srečanja v Gorici že postajajo tradicija. Rodila jih je težnja, da bi se obnovili stiki in utrdilo dobro sosedstvo med državami, ki pripadajo Srednji Evropi in katerih dežele so po večini bile nekdanji sestavni del avstro-ogrske monarhije. Gre za šest držav, ki so zrasle iz istih kulturnih tokov in so se skozi stoletja oblikovale v skupnem sožitju. To so: Nemčija, Avstrija, Češkoslovaška, Madžarska, Jugoslavija in Italija.

Gorica je zaradi svojega zgodovinsko-zemljepisnega položaja sprejela kot svoje častno poslanstvo odpreti razgovor na znanstveni podlagi med omenjenimi državami ter dati na ta način možnost medkulturne obogatitve.

Prvo srednjeevropsko srečanje se je izvršilo v Gorici leta 1966 in je bilo posvečeno poeziji. V septembru 1967 je bilo drugo srečanje, namenjeno povojnemu pripovedništvu; v septembru 1968 je bilo govora o vrednotah in poslanstvu tradicionalne kulture. Na četrtem srečanju v novembru 1969 pa se je razpravljalo o mitu in resničnosti današnje Srednje Evrope.

Prihodnje srednjeevropsko srečanje, peto po vrsti, bo letos od 17. do 20. oktobra. Predmet razpravljanj bo sodobni pomen srednjeevropske urbanistike.

Seminar za vzhodne jezike v Železnem

Od 2. do 22. avgusta traja v Železnem na Gradiščanskem seminar — znanstveno zborovanje za vzhodne jezike, ki jih je pred desetimi leti pričel in dal pobudo tedanji deželni glavar Lovro Karall. Letos sodeluje na tem seminarju 98 študentov, ki obiskuje 35 različnih univerz in so doma iz različnih dežel sveta; tudi nekateri slovenski koroški visokošolci, ki študirajo na Dunaju ali v Gradcu slavistiko, se izobrazuje na tej znanstveni prireditvi.

Udeležencem je dana možnost, da se izpopolnjujejo v ruščini in v srbohrvaščini, ker so predavatelji in docenti iz raznih dežel na razpolago, nekaj jih je iz Sovjetske Zveze.

V teh desetih letih je obiskalo ta seminar že skoraj tisoč visokošolskih študentov.

V okviru letošnjega seminarja so predvideni tudi nekateri obiski v hrvaških vaseh.

KULTURNE DROBTINE

DUNAJSKI KULTURNI TEDNI 71 — Dunajski slavnostni tedni bodo (na glasbenem območju) v prihodnjem letu v znamenju ustvarjanja Franza Schuberta.

FORMA VIVA — Na povabilo železarne Ravne in v organizaciji slovenske Forme vive so prispeli sem štirje umetniki, ki bodo v mesecu avgustu in deloma septembru ustvarili plastike iz kovine in pločevine. To so kiparji Katsuji Kishida iz Japonske, Ernest Eisenmayer iz Velike Britanije, Barna von Sartory iz Avstrije in France Roter iz Jugoslavije. Od štirih plastik bosta dve krasili Ravne, medtem ko bodo naslednji dve postavili v Črni in v Prevaljah.

V KRANJU RAZSTAVI — V galeriji Prešernove hiše bodo v petek odprli razstavo slikarskih del Ernesta Wernerja Nemečka, slikarja avtodidakta z Dunaja. Slikar je študiral grafiko v Münchnu, po številnih študijskih potovanjih pa je leta 1969 prvič obiskal Jugoslavijo in se za dalj časa naselil na slovenski obali. V izrednem barvnem in svetlobnem okolju Istre je nastala vrsta njegovih krajin v olju, pastelu in perorisbi. — Istega dne bodo v galeriji v Mestni hiši odprli razstavo del Ljuba Ravnikarja. Razstava je ubrana na temo »Stari Kranj«. Dela, ki bodo tokrat razstavljena, so nastala v zadnjih desetletjih, vendar bodo tokrat prvič razstavljena skupaj. Mnogih arhitekturnih ambientov, ki bodo prikazani na razstavi, danes ni več ali pa so močno spremenjeni.

KIPAR TONE KRALJ — 70-LETNIK — Dne 8. avgusta ob 19. uri je vodstvo Dolenjskega kulturnega festivala v Kostanjevici na Krki počastilo življenjski praznik slovenskega umetnika, slikarja in kiparja Toneta Kralja, z retrospektivno razstavo njegovih del.

Uvodno besedo o umetniku je podal akademik Božidar Jakac. Govoril je o več kot polstoletnem ustvarjalnem obdobju človeka, ki ima že davno svoje častno mesto v naši umetnosti. Po ogledu razstavljenih del se bo v veliki dvorani kostanjeviškega doma kulture začel slavnostni koncert, s katerim bosta mesto in festival počastila 70 plodnih let Toneta Kralja.

Znani likovnik, ki je pred leti razstavljal tudi na Koroškem v »Galeriji 61«, sli-

kar JANEZ BERNIK je postal docent za slikarstvo na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani.

Državna založba Slovenije pripravila KNJIGO O SLOVENSkih IMPRESIONISTIH. Knjiga bo izšla letos jeseni na 212 straneh velikega formata in s številnimi klišeji ter bo veljala 250 dinarjev. Uvodno študijo je napisal dr. France Stele. V knjigi bodo predstavljeni slovenski impresionisti v celoti.

CARL ORFF, znani nemški skladatelj in reformist glasbenega pouka, je te dni praznoval 75-letnico.

S predstavo opere TRISTAN IN IZOLDA so pričeli 20. festival Richarda Wagnerja v Bayreuthu.

V ZENEVI bo do 30. septembra odprta velika razstava del surrealističnega Salvadorja Dalija. Na ogled so olja, akvareli in grafike iz vseh razdobjih umetnikovega ustvarjanja.

V Avignonu, v papeški palači je razstavljenih 165 PICASSOVIH SLIK, ki jih je umetnik ustvaril med 5. januarjem 1969 in 2. februarjem 1970.

V dneh od 26. do 30. avgusta bo letos v Arezzu (Italija) 18. TEKMOVANJE PEVSKIH ZBOROV. Nastopili bodo tudi letos v štirih kategorijah (mešani, moški, ženski in folklorni zbori) in v gregorijanskem petju. Koncerti bodo v mestnem gledališču »Petra« ter v posameznih cerkvah. Na tem tekmovanju bo letos nastopilo 35 pevskih zborov, od katerih je 12 iz Italije, drugi pa od drugod. V Arezzu bodo v tem času tudi številni cerkveni koncerti.

V bolgarskem obmorskem mestu Varna bo od 14. do 19. septembra sedmi SVETOVNI KONGRES SOCIOLOGOV, ki se ga bo udeležilo nad 3000 znanstvenikov iz 80 dežel. Razpravljali bodo o predvidevanju in usmerjanju družbenih procesov, o socioloških vidikih sodobne družine, o prostem času ipd.

V južni Mehiki so odkrili novo NEKROPOLO PLEMENA MAJA. Najprej so izkopali 11 grobnic, v katerih so našli posmrtno ostanke vladarjev in kipe bogov dežja in vetra.

Izšla I. številka XI. letnika Meddobje

Kot 71. publikacija Slovenske kulturne akcije v Buenos Airesu, je izšla prva številka enajstega letnika revije Meddobje.

Uvod je to pot, o 25. obletnici konca vojne spisal France Papež. Sledi novo odkriti ciklus Balantičevih sonetov pod naslovom Na Blaznih poteh. Vsebuje šest sonetov (Zaznamovani, Pesem starega berača, Obup, Vprašanja iz Podzemlja, Teptana kri in Upanje). Pesniški del revije zaključujeta dve pesnitvi Vladimirja Kosa: Resničen sen ter Od pen do pen Neskončnega.

Proza je to pot predstavljena le v odlomku iz Bukvičevega romana »Za zvezdami«. Odlomek nosi naslov Čez mejo.

V Religiozno problematiko v luči sodobne psihologije, se je obširno poglobil Alfonz Čuk; nato sledi fotografska priloga.

Rubrika Problemi vsebuje perečo temo. Dr. Mirko Gogala razpravlja o Cerkvi in problemih latinske Amerike.

Kritike in Presoje se imenuje zaglavje, v katerem dr. Tine Debeljak ocenjuje tretjo izdajo Balantičevih pesmi, ki je izšla pri Mohorjevi v Celovcu. Poleg njega pa I. D. presoja delo Vinka Brumna »Srce v sredini«. O istem delu piše tudi Anton Kacin pod naslovom »Nekaj pripomb k Brumnovi knjigi o Kreku«.

V zaglavju Gradivo piše dr. Tine Debeljak o odkritju sonetnega cikla Franceta Balantiča, ki je objavljen na začetku.

Sledijo še Mnjenja, v katerih Lev Detela piše o Problemu kulturnega ustvarjanja v našem času.

V Kroniki je podan pregled kulturnih večerov SKA.

Revijo je uredil Konzorcij (predsednik dr. Tine Debeljak, glavni urednik France Papež). Zunanja oprema je akad. kiparja Franceta Goršeta, diagramacija pa arh. Marjana Eiletza.

Kajetan Kovič:

TEKMA

Mariborska Obzorja so te dni izdala drugi roman Kajetana Koviča, o katerem zdaj lahko rečemo, da ni samo pesnik, temveč tudi pisatelj. Tokrat njegovega dela za zdaj ne bi presojali, zategadelj bomo uporabili besedo Marijana Krambergerja. Na ovitku knjižice je med drugim zapisal: »... naš svet, kakršen je, se Koviču ni izsušil v aprioren simbol Zla, angažiranost ga ni naredila slepega za življenje ljudi zunaj in onkraj njegove dileme in zato to življenje pri njem ni nenehno zlorabljano zgolj kot nazorno gradivo za moralno pridigo, ostalo je samostojno in v poslednji konsekvenci nereduktibilno na kakršnokoli Bistvo. Njegov junak ne brede skozenj samo kot nekaj potujoč plakata, kot bolj ali manj breztelesen kategorični imperativ; marsikdaj se življenje kratko malo veseli. In iz tega nagonskega vitalizma, ki se pravzaprav ne da do kraja z bogati z junakovo moralno voljo (razpoka, ki se vleče skozi vse Kovičovo delo) zraste tudi objektivnejša in manj nestrpna interpretacija upodobljene življenjske snovi, namreč tista, ki je dala delu naslov. V pripodobi 'tekme' se metafizika in to, kar je, prepleta v neekskluzivno, odprto strukturo, ki nehoti vrže na posamezne nedvomno »ideološke« odlomke nekoliko drugačno luč...« Potemtakem je Kovičeva »Tekma« prikazovanje temeljnega razpotja, pred katerega je postavila naše ljudi nova doba; gre za nasprotja med metafizično »humanistično« etiko in med svetom, kakršen je. Če se junak romana noče popolnoma izgubiti, je prisiljen vztrajati pri stališču, da sveta, kakršen je, ne bo sprejel. — Pričujoči roman ima 180 strani.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Zadnji teden poletnih predstav

Petek, 21. avg.: My Fair Lady (musical)
Sobota, 22. avg.: Kneginja čardaša (opereta). — Nedelja, 23. avg.: Irma la Douce (musical). — SREDA, 26. avg.: Carmen (opera). — Četrtek, 27. avg.: Vesela vdova. — Petek, 28. avg.: Don Juan, Kadetski ples (baletni večer). — Sobota, 29. avg.: Carjevič (opereta). — Nedelja, 30. avg.: My Fair Lady (musical).

ŠT. PRIMOŽ — ŽAMANJE (Dva koncerta)

To poletje je priredil moški in mešani zbor SPD »Danice« iz Št. Vida v Podjuni celo vrsto koncertov: pri Voglu v Št. Primožu, na Breznikovem kampu, pri Rutarju na Selu ob Klopinskem jezeru in pri Tedlnu na Žamanjah. Največji uspeh, ne samo za pevce, ampak tudi za celotno kulturno delo, pa je bil prav gotovo nastop v Kulturnem domu v Ločah, ki so ga priredili šentvidčani skupno s »Fanti okoli Baškega jezera« in selsko plesno skupino. Nabitno polna dvorana v Ločah, ki ni mogla niti sprejeti vseh obiskovalcev, je jasen dokaz, kako važni in prepotrebni so nastopi slovenskih zborov na Koroskem ravno v poletnem času; številni tujci so navdse hvaležni našim zborom za slovensko pesem, marsikdo se šele zave ob poslušanju slovenske pesmi, da preživlja svoj dopust na zemlji, kjer živi narod, ki hoče ohraniti z vso življenjsko voljo svojo samobitnost, svojo bogato zgodovinsko in kulturno dedščino.

Zadnja dva nastopa letošnje poletne sezone sta bila pri Voglu v Št. Primožu (9. avgusta) in pri Tedlnu na Žamanjah (14. avgusta). Oba večera je prisluhnilo številno domačinov in tujcev petju šentvidskih pevcev in pevk (vodja Hanzej Kežar), oba večera sta bila izredno doživetje, tako za pevce kot tudi za poslušalce.

Zahvaliti se moramo vsem pevcem in pevkam »Danice« za njihovo požrtvovalnost, saj so vsi, delavci, kmetje, obrtniki, zaposleni vsak pri svojem delu, a kljub temu žrtvujejo čas in sredstva, da pripravijo prijetna doživetja domačinom. Domačemu občinstvu se zahvaljujemo za njihovo zvestobo, pa tudi tujcem, od katerih prihajajo nekateri poslušati slovensko pesem že več let.

SELE (Poroki)

Izletniki si v Selah radi ogledajo obe cerkvi in priznavajo, da je nova nekaj izrednega, preprosta sicer, a praktična in privlačna.

Mlad par: tehnik Franc Grugl in Veronika Briller sta želela biti v njej poročena. G. kaplan Alojzij Kravanja iz Borovelj jima je rad ustregel in 11. julija sta odšla iz nje kot mož in žena.

V soboto, 8. avg., pa sta se v družbi sva-tov pripeljala z istim namenom Herman Tomitz, električar, pd. Pekov v Repljah in njegova izvoljenka Marta Petjak iz Štebna, da ju poroči njun rojak selski župnik. Neprijetno hladno in deževno vreme nič ni oviralo veselega razpoloženja, ki je vladalo med svati pri bogato obloženi mizi in ob prijazni postrežbi v Fallejevih gostilni. Stari selski župnik se je kar pomladil med njimi, ko je z njimi »po domače pomarnval« in obujal spomine iz mladih let.

Novoporočenca si gradita v Repljah lasten dom. Naj jima v njem trajno cveti prava družinska sreča!

VEČNA VES POD PECO (Nova cesta na Peco)

Da je postala Večna ves po svetu tako poznana, se ima zahvaliti predvsem žalostnemu dogodku, da je vihar podrl zvonik, ki je pod svojimi ruševinami na pokopališču pokopal še mežnarja Baldeja. Toda cerkev je ostala in tako še naprej obhaja-mo božjo službo. Zadnje nedeljo smo imeli žegnanje, pranganje pa smo radi slabega vremena opravili kar v cerkvi. Zvonovi nam niso mogli povečati slovesnosti, pa je kljub temu lepo tam, kjer je še živa vera v Kristusovo navzočnost. Zvonik pa bomo zopet pozidali, da nas bodo zvonovi klicali k dolžnostim do Boga in bližnjega. Pravijo, da zvoniki niso več moderni in so brez pomena, mi pa se zavedamo, da brez zvonika Večna ves mnogo izgubi, postala bi žalostna vas.

Poleg cerkve in domačij so naša dragocenost voda in les. Imamo namreč močan izvir dobre pitne vode, ki smo ga bolj iz dobrote kot zaradi dobička odstopili občini Dobrla ves in ta voda sedaj napaja ne le Dobrla ves, ampak velik kos Podjune.

Druga dragocenost je les, ki pa je zaradi nedostopnosti v Peci bil neizrabljen. Zato smo Večani sedaj napravili novo cesto po pobočjih Pece, kar je velikega gospodarskega in deloma turističnega pomena. Cesta je dolga približno 12 km in pripelje do Veškega stanu nekako 1500 m visoko. Delali so jo vaščani, ki imajo gozdove ob novi cesti in prispevajo vsako leto po razmerju

Povabilo na cerkveno slovesnost v Mariboru

Spominska cerkev v čast sv. Cirilu in Metodu

V nedeljo, 23. avgusta, bo v Mariboru na Tezmem (na desnem bregu Drave) ob 10. uri blagoslovitev temeljnega kamna za novo cerkev sv. Cirila in Metoda s prvo slovesno sv. mašo na gradbišču (na prostem). Temeljni kamen bo blagoslovil mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik ob navzočnosti slovenskega metropolita, ljubljanskega nadškofa dr. Jožefa Pogačnika, in mariborskega pomožnega škofa dr. Vekoslava Grmčiča. V temeljni kamen bodo vzdali tudi listino napisano v slovenskem jeziku, da se cerkev gradi za vladarja papeža Pavla VI. v jubilejnem letu ob 1100-letnici, ko je rimski apostolik (papež) Hadrijan II. leta 870 obnovil sirmijsko-panonsko nadškofijo in ji za prvega nadškofa postavil sv. Metoda, brata sv. Cirila, umrlega v Rimu (869). Ker je sv. Metod bil nadškof tudi panonskim Slovencem in mu je bil v veliko pomoč slovensko-panonski knez Kocelj, ki je imel svojo prestolnico v Blatogradu (ob Blatnem jezeru),

bo v temeljni kamen vzdani tudi kamenček iz nekdanje prestolne cerkve v Koceljevem Blatogradu.

V priloženi listini, ki bo vzdana s temeljnim kamnom, bo omenjen tudi svetniški škof Anton Martin Slomšek, ustanovitelj Bratovščine sv. Cirila in Metoda (leta 1852). Celo fotokopija Slomškove pisave in sporočila o ustanovitvi (v slovenskem jeziku) bo listini priložena in hkrati vzdana. Listina, že pripravljena, se zaključuje, naj bi nova spominska cerkev sv. Cirila in Metoda, naših učiteljev sv. vere, vezala vse Slovence v domovini in v zamejstvu v vnetem češčenju svetih solunskih bratov in v gorečnosti za njun ekumenski apostolat (delo za cerkveno zedinjenje ločenih slovenskih bratov).

K tej pomembni slovesnosti so vabljeni verniki tudi s Koroskega, s Primorskega in od drugod.

Pripravljali odbor za blagoslovitev

Ob odkritju spominske plošče v čast sv. Metodu v Ellwangu v Nemčiji: Msgr. Zierlein pri svojem zgodovinskem govoru — v ozadju slovenski romarji v narodni noši

hektarov. Ker pa so stroški preveliki, je prispevala polovico deželna vlada. Cesto bodo do popolne izgotovitve defali še dve leti.

26. julij, praznik sv. Ane, je bil za nas zgodovinski dan, ko je prvič prišlo na Veški stan, kjer je naša pastirska koč, polno avtov in traktorjev. Tako nam je sedaj olajšana pot na ramena Pece, gore kralja Matjaža, na tri načine: po žičnici do Sedmerih koč (Siebenhütten), po cesti iz Podkrajja do istotam in sedaj iz Večne vesi ali Podgore do Veškega stanu.

Že kar stara navada prebivavcev pod Peco je, da na praznik sv. Ane gredo na Peco, deloma da pogledajo svojo živino, ki se pase po planini, deloma pa na izlet. Toda prej so morali po strmih pobočjih v »potu svojega obraza« dve uri peš do Veškega stanu, sedaj pa jih avto v 20 minutah spočite pripelje do koč. Ker je bilo pričakovati letos radi ceste še večjega obiska, je bila pri Veškem stanu tudi sv. maša. Pobudo je dal g. provizor Vinko Zaletel iz Vogrč, ki je tudi maševal, saj je on že star obiskovavec Pece, ker jo že 25 let vsako leto vsaj enkrat obiše. Letos je bila tudi zanj do brota nova cesta, da je mogel po farni božji službi maševati še na Peci in ni »matral« svojih starih kosti.

Kraj, kjer je bila sv. maša, je čudovito lep, izbral ga je »gorski stražar« in veliki prijatelj Pece, g. Ferra Franc, pd. Radarjev. Pred ozadjem smrek in macesnov je postavil križ, ljudje pa so bili na pašniku kot v amfiteatru zbrani okoli oltarja in lepo sodelovali v domačem jeziku. Upamo, da bodo na tem kraju zgradili še malo leseno kapelo in bo tako ta lepi košček naših planin še pridobil in bo gotovo vsako leto več obiskovavcev.

MARIJA NA ZILJI (Ponovitev primicije)

V nedeljo, 9. avgusta 1970, je imel v naši starodavni cerkvi svojo novo mašo č. g. Stane Zidar iz Ribnice. Pred mašo sta mu deklamirala Marija Samonig v slovenskem jeziku in Franci Prettner v nemškem jezi-

ku pesmici v pozdrav. Novomašnika je predstavil domači župnik g. Rihard Kogler in opozoril pretežno navzočim letoviščarjem, da novomašnik ni kos nemškemu jeziku in bo maševal v svoji materinščini. Osnovne misli novomašnikove pridige je tolmačil letoviščarjem župnik Kogler in sicer: Lik duhovnika je navezal na anketo o zaželenih poklicih z rezultatom, da stoji na prvem mestu zdravnik, temu sledi visokošolski profesor, kar je znak visoke kulturnosti, tretji je direktor in že na 4. mestu duhovnik. Šele potem sledijo drugi poklici. Medtem ko je po drugih škofijah po koncilu deloma nastala kriza, pa v njegovi škofiji med duhovščino ni prav nobene krize, razen vprašanje, kako teologe oskrbeti s prostori v semenišču, treba pa je poudariti, da narod za duhovniške misli veliko moli. Domači župnik je pri tem še predložil zaskrbljenost krške škofije za duhovniški naraščaj — saj je bilo v naši škofiji letos le 5 novomašnikov, medtem ko jih je bilo v Sloveniji 52.

ČAVA

Družini Nežki in Adolfu Vouku na Čavi, fara Št. Lenart, se je rodil 3. otrok, tokrat krepki sinček — prestolonaslednik. Iskreno čestitamo!

ŠT. JAKOB † Mihej Amruš

V nedeljo so Šentjakobčani — pretežno možje — spremljali na njegovi zadnji poti Močnikovega ateja Mihaela Amruša s Tešinje pri Št. Jakobu v Rožu. Veliko število pogrebcev je pričalo o njegovem ugledu.

Rajni oče Amruš je bil poklicni mizar, hkrati pa agilen prosvetar in odlični faran. Župnik Ražun je nekoč dejal o njem: »Eno napako sem storil, da Miheja nisem dal v mestne šole.« Bil je rajni mojster-umetnik, ki v svojem poklicnem delu ni videl samo borbe za vsakdanji kruh, marveč je vanj polagal tudi svojo ljubezen in svoj umetniški čut. Svojo kulturnost je izpričeval z

RAZPIS

Kmetijska šola v Podravljah razpisuje vpis učencev v prvi in drugi letnik za šolsko leto 1970/71.

V prvi letnik se lahko vpišejo učenci, ki so uspešno zaključili osnovno šolo in so stari najmanj 16 let.

Pogoj za vpis v drugi letnik je uspešno zaključen prvi letnik Kmetijske šole v Podravljah ali katerekoli druge kmetijske šole.

Pouk na šoli se prične 4. novembra 1970.

Prošnje za sprejem je treba nasloviti do najpoznejše 20. oktobra 1970 na naslov: Kmetijska šola, 9241 Podravlje-Föderlach.

Vsa potrebna pojasnila se dobijo pri ravnateljstvu šole v Podravljah ali na sedežih Kmečke gospodarske zveze in Slovenske kmečke zveze v Celovcu.

Ravnateljstvo

Izrivanje slovenske besede iz cerkve

Na Veliko Gospojnico, dne 15. avgusta, so posvetili v Borovljah novo cerkev. To je lep napredek, če pomislimo, da je bila stara cerkev mnogo pretresna za številne borovljske vernike. Torej, na videz vse v najlepšem redu. Vidimo, kako se prizadevajo cerkvene oblasti, da bi čimbolj približale verske obrede vernemu ljudstvu.

Pa ni v redu. Sam sem bil tam. Spomnil sem se besed iz Svetega pisma: »Pojdite po vsem svetu in učite vse narode«. Da, učite jih, vse narode, v vseh jezikih. Saj je naša Cerkev katoliška. Toda tisti, ki razglašajo te bogate besede iz Svetega pisma, se ne držijo teh Kristusovih besed. Posvetili so cerkev. Večina borovljskega prebivalstva je slovenskega rodu. Zelo mnogo čuješ v Borovljah slovensko besedo. Prva maša je čisto slovenska, pridiga je slovenska.

Blagoslovili so torej novo cerkev. Govorili so prelepe besede, naj bo to božji hram, naj bo to dom vernih. Besede so tekle kot hudourniki po najhujšem naliivu. NISMO PA SLISALI NITI ENE, NITI ENE SLOVENSKE BESEDE!! Pred letom dni je posvetil naš škof krški temeljni kamen temu hramu božjemu. TUDI TAKRAT NISMO SLISALI NITI ENE SLOVENSKE BESEDE!

Vprašamo se: Ali še kaj pomenimo cerkvenim dostojanstvenikom? Ali se še ozirajo na nas Slovence? Če ne, naj nam to povejo! Če pa smo še enakopravni člani družine božje, ZAKAJ POTEM PREZIRAJO NAS, NAŠ JEZIK! Zakaj ga izrivajo iz cerkve, ki naj bi bila po Svetem pismu dom vsega vernega ljudstva?

Naj govorijo ti gospodje o Svetem pismu! Naj govorijo, naj naštevajo besede Kristusove! Vse njihovo govorenje bo ostalo prazna slama, dokler se ne bodo ravnali po Kristusovih besedah. Če izrivajo nas, če smo jim zadnja briga, ne samo v verskem, tudi v narodnem oziru, potem se ne smejo prestrašiti, če jim naše ljudstvo ne bo več sledilo.

Časi se ponavljajo!

neverjetno ljubeznijo do knjige — bil je med najbolj načitanimi Šentjakobčani, ljubil je pesem in rad nastopal kot igralec na odru. Starejši Šentjakobčani ga imajo v spominu kot igralca glavnih vlog v naših narodnih igrah. Posebno radi se ga pa bodo spominjali kot strica Marka, ki spremlja Miklovo Zalo po njenem sedemletnem ujetništvu v svojo in njeno domovino. Življenjska pot mu ni bila posuta z rožami. Med prvo svetovno vojno je bil na ruski fronti in v ruskem ujetništvu. Med drugo svetovno vojno je bil kot Slovenec pod nacističnim nadzorstvom in v svojem obstoju stalno ogrožen. Kot rentnik pa je dolgo bolehal, bil zadnji leti priklenjen ponajveč na posteljo in posebno zadnje mesece je veliko trpel. Umrl je vdan v voljo Očetovo, ki mu je bil zvest vse dni svojega življenja.

Pevci so počastili rajnega očeta z žalostinko na grobu, kondukt je vodilo pet duhovnikov, pogrebno sv. mašo je zanj opravil sorodnik g. Mihej Krištof, škofov tajnik. Po sv. maši se ga je spominjal kot vzornega farana bivši šentjakobski kaplan in sedanji župnik na Žihpoljah g. Česen, na grobu so mu pevci zapeli ganljivo »Nad zvezdami«, njegov sosed dr. Vinko Zwitter mu je govoril v imenu sosesčine in fare zadnje besede v slovo.

Naj blagi oče počiva v božjem miru, Močnikovi družini in sorodnikom pa izrekamo toplo sožalje!

OB OBLETNICI:

„Praška pomlad“ in trgovina z uranom

Češkoslovaški dogodki pred dvema letoma, ko je prišlo do vojaške zasedbe češkoslovaške republike, dobivajo točnejše in izrazitejše obrise po zadnjih izjavah uradnih krogov v zvezi z vprašanjem izvoza češkoslovaških jedrskih proizvodov.

V tej zvezi je nekaj poročal praški radio, obširneje pa so vprašanje obdelovali krajevni časopisi.

Češkoslovaška ima bogata ležišča uranove rude blizu Jachimova in Pribama, v Dolnji Rozinki na Moravskem ter v Spiski Novi vesi na Slovaškem.

Po poročanju radia Praga in komentarjih krajevnih časopisov je posebna komisija češkoslovaške republike, ki je bila ustanovljena pred dobrima dvema letoma, to je za časa tako imenovane »praške po-

mladi« zagrešila vrsto hudih napak, če ne celo izdajstev. V komentarjih se očita zdaj tej komisiji, da je skušala »razbiti sovjetski monopol nakupa češkoslovaškega urana in da je skušala trgovati s to prvino ne da bi upoštevala mednarodne dolžnosti Češkoslovaške«. Današnji komentatorji izvajajo te zaključke na podlagi izjave proizvajalcev, ki so pred dvema letoma, po avgustovskih dogodkih izjavili: »Niti en gram urana okupatorjem«.

Vedno po mnenju današnjih komentatorjev so ljudje, ki so skovali načrt, da bi prodajali uran zahodnim državam, zagrešili izdajstvo na škodo »socialističnega tabora« in da so kompromitirali jedrsko ravnatežje v svetu ter sam obstoj socialističnega sveta in trajnega miru na svetu.

Majski osebni dohodki v Sloveniji za 1% višji

Poprečni osebni dohodki so v Sloveniji maja (izplačani v juniju) dosegli vsoto 1319 din, to je 1% več kot v aprilu. V gospodarstvu so ostali na aprilski ravni (1274), v negospodarskih dejavnostih pa so se povečali za 3% na 1577 din.

V industriji so osebni dohodki maja nižji poprečno za 1%, v kmetijstvu tudi za 1%, prav tako v komunalni, v trgovini, gradbeništvu so ostali na aprilski ravni, v gozdarstvu, prometu so se povečali za 4%, v gostinstvu in turizmu za 6% in v obrti za 1%.

Med negospodarskimi dejavnostmi pa so osebni dohodki narasli v kulturno-socialni — za 5%, medtem ko so v družbenih in državnih službah padli za 2% (večji — za 8% — so le v zbornicah).

Najvišje osebne dohodke so imeli maja v projektiranju — 2637 din (ista raven kot aprila), sledijo poslovna združenja z 2113 din (porast za 5%), nato zbornice z 2085 din (8%), zunanja trgovina z 1919 din (10%), trgovinske storitve z 1859 din (ista raven kot aprila), elektroenergija s po-

prečjem 1794 din (enako kot aprila), družbene organizacije z 1770 din (5% manj kot aprila) zračni promet z 1740 din (5% manj), znanost z 1677 din (2% več), pretevor in druge storitve z 1669 din (porast za 2%) itd.

Najnižji pa so bili, kot običajno, osebni dohodki maja v tekstilni industriji, ki je dosegla poprečje 1028 din (2% manj kot aprila), v pridobivanju in predelavi nafte — 1050 din (16% manj), v usnjarski industriji 1086 din (aprilska raven), v črni metalurgiji 1095 din (3% manj), v kmetijstvu 1120 din (1% manj), v nekovinski industriji 1125 din (1% več), elektroindustriji 1174 din (2% več), v lesni 1184 din (1% več), v gostinstvu in turizmu 1203 din (6% več), in v gradbeni obrti 1211 din (aprilska raven), itd.

V vseh prvih petih mesecih je poprečje osebnih dohodkov v Sloveniji znašalo 1256 din, 17% več kot lani. V gospodarstvu je naraslo za 16% na 1217 din in v negospodarskih dejavnostih za 19% na 1478 din.

V AVSTRIJI:

Ni brezposelnosti - podražitev ca 4,6%

Avstrijski delavski trg ne more več nuditi domače delovne moči. Prirastek, ki je v zadnjih mesecih nastopil, so tvorili edino le tuji delavci. Tako javlja Institut za gospodarsko pospeševanje (Wirtschaftsförderungsinstitut). Konec junija je bilo število zaposlenih z 2.395.600 za 18.000 ali za 10% višje kot prejšnje leto. Efektivni dohodki onih, ki so bili zaposleni v industriji, so bili maja za 10% višji.

Cene pa se še venomer močno dvigajo: Razlika k zadnjemu letu se je odražala junija meseca v 4,6%; če vzamemo mesec maj, potem se je podražitev zvišala za 1,8%. Če zdaj izvajamo sezonske spremembe, znaša dvig v juniju samo 0,4% in povišanje napram letu 1969 4,6%.

Industrija je povišala svojo proizvodnjo za 13% na delovni dan, v celoti pa samo za 3,5%, ker je bilo manj delovnih dni na razpolago. Kljub tej posebni situaciji

se da trditi, da je produktivna kapaciteta popolnoma izrabljena, ker je opaziti, da kljub mnogostevilnim naročilom obroki prirastka zastajajo.

Izvoz se je povečal samo za 15%, medtem ko je prirastek v obeh smereh (import-eksport) dvignil za 25%. Tujski promet se razvija zelo ugodno in se je razširil za 12,5 odstotkov.

Iz Ronk v Gradec z letalom

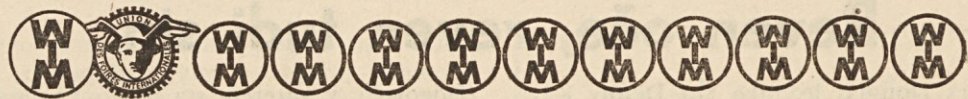
Deželni odbornik Julijske krajine za prevoze Varisco se je v spremstvu predsednika konzorcija za julijsko letališče v Ronkah Ferrarija pogovarjal v Gradcu s tamšnjimi predstavniki letalskih prevozov o možnosti vzpostavitve rednih letalskih zvez med Ronkami in Gradcem. Domenili so se, da bodo v doglednem času vpeljali dve do tri vožnje s povratkom na omenjeni progi vsak teden v glavni letni sezoni. Spodbudno vlogo naj bi v tem pogledu igrala, kot poroča agencija »Italia«, nedavno ustanovljena mešana italijansko-avstrijska letalska družba na Štajerskem. Na razgovorih je bila tudi že omenjena možnost ustanovitve rednih letalskih zvez med Ronkami in Dunajem z vmesnim postankom v Gradcu.

»STYRIAN AIRLINES« — NEUSPELE

Nedavno je prometno ministrstvo odklonilo prošnjo te novo ustanovljene letalske družbe, ker uslužbenci — kot to zahteva odgovarjajoči zakon za zrakoplovstvo — niso po dvotretjinski večini avstrijski državljani. Štajerska se bo pritožila pri Upravnem sodišču, možno pa je tudi, da bo — ta izhod so nakazali že zastopniki ministrstva — hibo odstranila, s tem da bo prevzela 67% delnic v svoje roke.

Pogodba s Sovjetsko zvezo

Tekom tega tedna bo prispel na Dunaj sovjetski minister za zunanjo trgovino Patolicev. Že v juniju so avstrijski in sovjetski trgovinski strokovnjaki izdelali meddržavno trgovinsko pogodbo med Avstrijo in Sovjetsko zvezo. Sovjetski minister Patolicev

92. Dunajski mednarodni velesejem

AVSTRIJSKI UNIVERZALNI VZORČNI VELESEJEM

razdeljen v 25 strokovnih sejmov industrije, obrti in kmetijstva

Avstrijo in 30 držav zastopa skupaj 4000 podjetij, ki predstavljajo proizvodnjo dobrin sveta.

SEJEMSKA PALAČA

POTROŠNIŠKE DOBRINE IN LUKSUZNI PREDMETI:

Kolektivne razstave inštitutov za gospodarsko pospeševanje Koroške, Nižjeavstrijske in Tirolske — Posebne prireditve raznih strokovnih področij — Paviljon iznajdb.

SEJEMSKO RAZSTAVIŠČE

INDUSTRIJA — OBRT — KMETIJSTVO:

Strokovni sejem za kmetijske stroje in orodje z veliko ponudbo na bistveno razširjeni površini.

Semena — Razstava pitovne živine — Gnojila — Poučna razstava.

POSEBNA RAZSTAVA v paviljonu 12: »Prosimo za mizo«. Pokušanje hrane, nasladil in vina.

Uradne nacionalne razstave 20 držav in druge posebne razstave

Odslej le na jesenskem velesejmu strokovna področja: Stroji za obdelavo kovin — Stroji za obdelavo umetnih snovi — Posebna razstava »Embalaza« — Kmetijski stroji.

V prihodnje najdete le pri spomladanskih velesejmih strokovna področja: Pohištvo, izvemski pisarniško pohištvo — Oddelek za kolesa in pritikline za avtomobile — Gradbeni stroji

Vse druge gospodarske veje so zastopane slej ko prej pri obeh prireditvah

POSEBNA AVTOBUSNA ZVEZA MED SEJEMSKO PALAČO IN RAZSTAVIŠČEM

Sejemske izkaznice pri deželnih zbornicah obrtnega gospodarstva, pri deželnih in okrajnih kmetijskih zbornicah (z izjemo Tirolske in Predarlške) ter v vseh posebej označenih prodajalnicah (potovalnih uradih itd.).

RESNICA O RAKU

Znamenja raka na posameznih organih. — Kožni rak.

Kožnega raka je zelo veliko. Na srečo pa ga skoraj v vseh primerih lahko ozdravimo z operacijo ali z obsevanjem, seveda če bolnik ne čaka, da se iz začetne majhne rane ali bulice razširi po veliki površini kože. Najpogosteje se razvije na obrazu, predvsem v očesnih in ustnih kotih ter v nosni gubi in pa na hrbtišču rok — se pravi na mestih, ki so izpostavljena soncu in drugim zunanjim dražljajem. Na teh mestih so predvsem pri starejših ljudeh pogostne tudi nenevarne, hrapave rjavkaste zadebeline kožne povrhnjice, iz katerih pa se lahko razvije rak. Ali gre za nenevarno starostno spremembo ali pa za raka na koži, lahko spozna le zdravnik, ki bo odščipnil ali odrezal košček spremenjene kože in ga preiskal pod drobnogledom.

Rak na koži ne povzroča bolečin ali drugih težav, če ni ravno na mestih, kjer se večkrat udarimo. Znamenja, ki jih kaže rak na koži, so:

— ranica, ki se dolgo ne zaceli. Takšna rana se pokrije sicer s krasto, vendar je pod njo še vedno odprta in na dotik rada krvavi;

— začne se lahko tudi kot zatrdlina, ki se počasi veča in razjeda kožo.

Posebna vrsta kožnega raka se razvije iz temnih, tako imenovanih materinih znamenj, ki jih ima vsak človek. Nekatera od teh znamenj lahko »podivjajo« in se spremenijo v raka. Zelo težko je razlikovati

med znamenji, ki utegnejo podivjati, in pa nenevarnimi znamenji. Vendar poznamo znake, ki govore za to, da je takšno znamenje podivjalo in da se spreminja v raka. Ti znaki so:

- povečano znamenje,
- srbenje, cukanje v znamenju ali okoli,
- znamenje se prične solziti,
- barva znamenja poblede ali potemni.

Ni povsem dokazano, vendar domnevamo, da taka znamenja podivjajo, kot smo že omenili, če so dolgo časa izpostavljena kakemu dražljaju, npr. znamenja, ki jih draži pas od ure ali kakšen del oblačila, znamenja, ki jih večkrat poškodujemo pri britju ali striženju las. Bolj varno je, če znamenja na takih mestih odstranimo, in to z operacijo, ki bo poleg znamenja na široko izrezala še doberšen del okolne kože. Nikakor pa ni primerno izžiganje takih znamenj, čeprav je takšen postopek enostavnejši in ne pušča brazgotine kakor operacija.

Pojavlja se pogosteje na spodnji ustnici, predvsem pri moških v starosti nad 40 let. Podoben je raku kože, le da je bolj nevaren, ker se hitro razširi, če ga ne zdravimo, in kmalu naredi zasevke v podčeljustnih in vratnih bezgavkah. Znamenja raka na ustnici so:

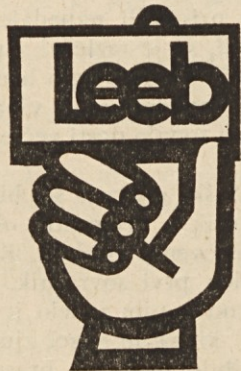
— majhna, neboleča zatrdlinica, ki raste in se širi v globino, ne da bi predrla površino ustnice, ali pa jo preraste, razje in se čez nekaj časa pokaže rana, ki se vztrajno veča;

— ali pa se prične kot majhna razjeda — rana, ki ima dvignjene robove in je pokrita s krasto ali z gnojnimi oblogami.

V začetku bolezni je rak na ustnici ozdravljiv v 90 odstotkih, kasneje pa le v kakih 20 odstotkih.

Na ustnicah pogosto najdemo spremembe, ki niso rakave, vendar se iz njih lahko razvije rak. To so zadebelitve povrhnjice, ki je na takih mestih trda in bele barve, od tod tudi ime »levkoplakija« — bela površina. Zdravljenje takih sprememb je priporočljivo.

Za
vaš dom
vse iz
ene roke

Tvrdka

KOTMARA VES — KÖTTMANNSDORF
tel. 0 42 22 — 79 11 17

WOLFSBERG, tel. 0 43 52 — 29 91

Veletrgovina za gradbeni material: cement, apno, heraklit, eternit i. dr.; veletrgovina z železjem, hišne in kuhinjske naprave, material za instalacije. Betonsko podjetje: izdeluje vse betonske izdelke, čistilne vodne naprave, ureditev ponikovalnih jam; LECA-izdelki. Trgovina z oddelkom za ploščice (Fliesenabteilung). Obiščite najlepšo razstavo ploščic v Avstriji v Wolfsbergu. Dostavljamo tudi v sobotah.

Informacije dobite v vseh zadevah v Kotmari vesi ali pa v Wolfsbergu.

Kirk Douglas:

Reven oče, reven tudi sin

Kirk Douglas je, tako kot Danny Kaye, gotovo eden najuspešnejših ambasadorjev ameriške vlade. Onadva imata prijatelje po vsem svetu, prijatelje, ki jih sicer ne poznata, vendar njuna priljubljenost pričča, da jima zaupajo in da so jima zvesti: ti prijatelji so njuna publika, ki ne verjame v nobeno politiko več, toda v umetnost pa še zmerom. Kirk govori več jezikov: gladko mu teče francoščina, italijanščina in seveda ruščina, jezik njegovih staršev.

Rodil se je, ta naš nepozabni Spartak ali Van Gogh, kakor hočete, 9. decembra 1916 v Amsterdamu (država New York). V družini ruskih emigrantov je bilo sedem otrok. Kirk je vstajal ob štirih zjutraj, da je bil ob petih v New Yorku; tam je prodajal časopise. Po šoli je prodajal večerne časopise. Z njegovo pomočjo se je tako družina za silo le prebijala skozi revščino. Po končani gimnaziji se je vpisal na igralsko akademijo v New Yorku. Po diplomi je nastopal na Broadwayu, toda kmalu je moral k vojakom, za dve leti k mornarici. Bil je ranjen, vrnil se je v New York in dobil leta 1945 svojo prvo veliko vlogo: Trio je bil naslov filma. Od takrat je minilo petindvajset let, petindvajset let uspehov. V tem času je posnel okoli petdeset filmov, od katerih smo jih tudi mi precej videli: Detektivsko zgodbo, 20.000 milj pod morjem, Moža brez zvezde, Obračun pri O. K. Corralu, Tri ljubezni (na Trapezu s Pier Angeli), Vikinge, Steze slave, Heroje Telemarka, pa Van Gogha itd. Njegov zadnji uspeh je film Elie Kazana Arrangement

»ČRNO LETO« ZA AVSTRIJSKE PLANINCE

Leto 1970 se bo zapisalo v statistiko kot »črno leto« za avstrijske planince. V obdobju od januarja do julija letos je v avstrijskih hribih izgubilo življenje 46 ljudi, lani pa v vsem letu 47.

Največje število nesreč se je pripetilo v Alpah. Do konca julija se je ponesrečilo najmanj 200 oseb — v Švici 87, v Italiji 50, v Franciji 30 itn.

Vzroki za tolikšno število nesreč so predvsem neustrezna opremljenost planincev, neizkušenost, izčrpanost, šele na četrtem mestu pa slabo vreme.

(Dogovor), v katerem sta njegovi soigralki Deborah Kerr in Faye Dunaway, njegov zadnji film pa Bil je sprijen človek (There was a Crooked Man).

Od leta 1952. je poročen z igralko Anne Buyden, Francozinjo belgijskega rodu, ki jo je spoznal na filmskem festivalu v Cannesu. Imata dva sina in še dva, ki sta iz Kirkovega prejšnjega zakona z Diano Dill.

Njegov najstarejši sin Mike ima zdaj šestindvajset let in je tudi filmski igralec. Toda šele zadnje leto, prej je kar naprej demonstriral...

»Moja generacija,« pravi Kirk, »se je upirala revščini, zdajšnja se upira preobilju. To je stvar, ki se je treba presneto zavedati, če hočemo razumeti, kaj se dogaja pred našimi očmi. Današnji uporniki so

Rimska »alta moda«

ZIMSKE BARVE IN DOLŽINE

Kljub najrazličnejšim stavkam je rimskim modnim ustvarjalcem vendar uspelo prikazati 57 novih modnih kolekcij stotinam kupcev in modnih časnikarjev z vseh koncev sveta. In kaj prinašajo stvaritve rimske visoke mode? Če bomo upoštevali predloge z modnih brvi, potem bo letošnja zima — vsaj barvno — zelo vedra. Tekstilci in krojači tokrat navdihov za barve svojih modelov niso iskali niti v zelenju pragozdov niti v modernih slikarskih galerijah — navdušile so jih tople, žive barve rimskih hiš.

Prikazane kolekcije so bile prepolne čudovito mehkih in ubranih rdečih in rumenih barvnih tonov oker, ambra, terakotsko rdeča, etrusko rjava rumena... Veliko je bilo tudi tobačno rjave, barve drevesnega lubja pa vseh vijoličnih odtenkov: od najnežnejše barve glicinij do močne bordojsko rdeče. Tu in tam se zasvetlikata tudi žajbljevo in steklenično zelena, precej je še tiziansko in bakreno rdeče, pa tudi golobje in biserno siva nista ravno zapostavljena. Črnina še vedno vlada na deskah modnih brvi.

Videti je, da so kreatorji uspešno rešili problem dolžine — rimski krojači poznajo

otroci bogatih ljudi. Michael, na primer, je imel vse. Obiskoval je najboljše šole, hotel sem ga poslati na Yale, Harvard ali Princeton. Toda on je hotel na Zahod. Dobro. Vpisal sem ga na univerzo v Santa Barbara. Lepo mu je bilo tam, toda pustil je vse skupaj. Potem me je povabil, naj si pridem ogledat njegovo novo stanovanje. Razkošno stanovanje, ki ga je imel na univerzi, je zamenjal za dvoriščno sobo. Niti stranišča ni bilo. Takrat sem mu povedal, da sem nekoč tudi jaz takoe bedno stanovanje, toda zato, ker sem bil reven... Razumel me je, toda tudi jaz sem njega razumel; revščina ali vsaj videz revščine, je zdaj v modi. Seveda pod enim pogojem: da to ni prava revščina... Michael je nosil samo kavbojke, stare obleke in dolge lase, toda potoval je vedno v prvem razredu. Sumil sem ga, da počne to samo zaradi tega, da bi provociral vse tiste ljudi v prvem razredu, ki so nosili obleke po 300 dolarjev... In res je bilo tako, priznal mi je.

samo še midi in maxi. Vprašanje je le, ali se bo večina evropskih žena odločila za novo dolžino...

Nove silhuete so ozke, dolge, mehke in gladke, pri tem pa zelo ženske. Dolgi in ozki so tudi rokavi. Prsni vstiki in pas ostajajo na svojih starih mestih in so le lahno poudarjeni. Tudi ramena so kolikor mogoče ozka.

Ker je linija na splošno mehka in padajoča, dajejo krojači prednost zlasti materialom, ki to mehko še bolj poudarjajo, to je: volnenemu žorzetu, muslinu in jerseyu. Poleg volnenega krepa, lepih žakarjev in čudovito potiskanih volnenih blag je videti tudi precej tweeda. Zvečer pa kraljuje žamet, krep, moiré, fine čipke in organdi.

Plašči so letos precej ozki, poudarjajo jih številni gumbi in pasovi, poseben ton pa jim dajejo značilni kočijaški ovratniki. Krila se največkrat zapenjajo po vsej dolžini, so preklana, ali pa olajšujejo hojo s stranskimi in globokimi srednjimi gubami. Midi krila največkrat zahtevajo kombinacije s kratkimi jopicami in tesnim pasom.

Hlače še vedno uživajo veliko spoštovanja. Dolge so in ravne, dolge so tudi tuni-

Zvezde na vrvi

UNIVERZALNI BECAUD

Gilbert Becaud se zadnje čase vedno več ukvarja s posli, ki nimajo nobene zveze s petjem. Najprej je napisal melodramo, pred nedavnim je izdal zbirko svojih pesmi, sedaj pa se je odločil še za film. V kratkem bo začel snemati film, v katerem sploh ne bo pel.

NI VEČ MODEREN

St. Tropez ni več moderen. Odkar »slavna« Brigitte Bardot vse redkeje zahaja v svojo vilo, so tamkajšnji turistični delavci močno zaskrbljeni. Brez Brigitte St. Tropez ni več tisto, kar je bil in turistov z debelimi denarnicami je vedno manj. Njihovo letošnje edino upanje je francoski komik Louis de Funès, ki trenutno tam snema film. Domačini upajo, da bo vsaj on privabil radovedne turiste.

SLAVNA PEGGY V OSAKI

Organizatorji svetovne razstave EXPO 70 v Osaki so povabili pop pevko Peggy March, ki je v ZDA zelo popularna, naj bo mesec dni njihov gost. Peggy bo v ameriškem paviljonu priredila svoj show, nastopila pa bo tudi v najbolj znanih japonskih nočnih lokalih in na japonski televiziji.

Ameriška pevka je iz ZDA z letalom prispele v Frankfurt, od tam pa je z letalom japonske letalske družbe odletela v Osako.

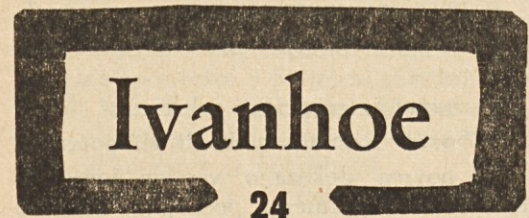
Na frankfurtskem letališču je Peggy darila — seveda pred kamerami radovednih fotoreporterjev — japonski stevardesi LP ploščo s svojimi posnetki in avtogramom.

● Adriano Celentano je odbil sodelovanje na znani italijanski popevkarski karavana »Cantagirol«.

● Claudia Cardinale je začela snemati film »Papillon«, kjer igra barsko pevko. Vse pesmi bo pela sama.

ke, ki so ob straneh največkrat preklane. Obleke so okrašene z volani, pliseji in gubami. Osebnostni ton kreatorjev pa pride najbolj do izraza pri modnih dodatkih: širokokrajni klobuki iz velurja, kožuhovinaste baretke, majhne čepice in pajčolan čez obraz, nogavice strogo obvezno le v barvi obleke, pasovi posuti z okrasnim kamenjem in s peresi...

Walter Scott — Vladimir Levstik:

Spotoma so vznemirili naše jezdece ponovni klici na pomoč; ko so prihajali do kraja, od koder se je razleglo vpitje, jih je iznenadil pogled na konjsko nosilnico, ki je stala na tleh, in na mlado žensko v bogati židovski noši, ki je sedela zraven nje, medtem ko je stavec, čigar žolto pokrivalo je prav tako pričalo o židovskem pokolenju, begal sem ter tja in vil roke z vsemi znaki najglobljega obupa, kakor da ga je zadelo nezasišano gorje.

Na Athelstanova in Cedricova vprašanja je odgovarjal stari Žid le s tem, da je klical vse očake stare zaveze na pomoč zoper Ismaelove sinove, ki se bližajo, da bi ju uničili z ostrino meča. Ko se je nekoliko otrese smrtne strahu, je Izak iz Yorka (zakaj bil je naš stari prijatelj) končno pojasnil, da si je najel v Ashbyju šest mož za telesno stražo in mežge za nosilnico bolnega prijatelja. Može so se zavezali, da ga spremijo v Doncaster. Do tod so potovali brez nezgode; ko pa je neki drvar povedal Izakovim mežnikom, da leži nekoliko pred njimi velika hajduška četa v zasedi, se niso le spustili v beg, ampak so vzeli s seboj celo konje, ki so bili vpreženi v nosila. Žida in njegovo hčer pa so pustili brez sredstva za obrambo ali vsaj za beg, v nevarnosti, da ju oplenijo in skoro gotovo tudi umore razbojniki, ki utegnajo prihurmeti vsak trenutek. »Ako bi hotela vaša hrabrost dovoliti ubogim Židom,« je dejal Izak z glasom globoke ponižnosti, »da bi smeli potovati v vašem varstvu — na ploščo zapovedi se kolnem, da ni bil še noben otrok Izra-

ela hvaležnejši: »a storjeno dobroto, odkar so minili dnevi našega suženjstva!«

»Židovski pes!« je rekel Athelstane, ki je imel sila dober spomin za vsakršne malenkosti, zlasti pa za neznatne žalitve, »pomniš li, kako si nam kljuboval na galeriji pri turnirju? Brani se, beži, ali pa se pobotaj s hajduki, kakor ti je drago, toda pri nas ne išči ne spremstva ne pomoči; če pleniš samo take, kakršen si ti, ki pleniš ves svet, tedaj so v mojih očeh največji poštenjaki.«

Cedric ni pritrtil ostrim tovariševim besedam. »Bolje bo,« je dejal, »da jim pustimo dva konja in dva moža iz našega spremstva, ki jih spravita nazaj v najbližjo vas. Naša moč bo zato le malo manjša; z vašim dobrim mečem, plemeniti Athelstane, in s pomočjo ljudi, ki nam ostanejo, nam bo lahkota zavrniti magari dvajset potepuhov.«

Rowena, vznemirjena ob novici, da so videli tako blizu nje velik oddelek hajdukov, je krepko podprla varuhovo mnenje. Toda Rebeka se je zdajci vzdramila iz svoje pobitosti; prerinila se je skozi spremstvo do konja saške gospodične, pokleknila pred njo in poljubila rob njenega oblačila, kakor je navada jutrovcem, ako se obračajo k višjim od sebe. Nato je vstala, odgrnila svoj pajčolan in jo zarotila na ime velikega Boga, katerega čistita obe, in na razodetje zakonov na gori Sinaj, ki so obema sveti, naj se vendar usmili in jim dovoli, da nadaljujejo pot v zaščiti njene družine. »Te milosti vas ne prosim zaradi sebe,« je dejala Rebeka, »niti ne zaradi tega ubogege starca. Vem, da je kristjanom majhen greh, ako ne celo zaslug, pleniti naš rod in delati mu krivico; vseeno nam je, ali se to zgodi v mestu, v puščini ali na ravnem polju. Toda v imenu nekoga, ki je mnogim ljudem in tudi vam mil in drag, vas zaklinjam: dopustite, da spraviva tega bolnika v vašem okrilju skrbno in nežno na varen kraj. Ako se mu zgodi kaj zlega, bo še poslednji trenutek vašega življenja grenak od kesanja, da niste izpolnili moje prošnje.«

Plemenitost in svečanost Rebekinega govora je segla lepi Saski do srca.

»Mož je star in slaboten,« je rekla varuhu, »devojka mlada in lepa, njiju prijatelj bolan in v smrtni nevarnosti. Kakor so Židje, vendar jih kristjani ne smemo zapustiti v taki stiski. Ukažite raztovoriti dva mežga; prtljago vzameta dva hlapca za sedlo. Mežga naj nosita nosilnico, stavec in hči pa naj sedeta na dva povodnika.«

Cedric je rad pritrtil njenemu predlogu in tudi Athelstane si je izgovoril samo to, »da bodo potovali Židje zadaj, kjer jih lahko spremlja Wamba s svojim ščitom iz svinjske gnjati.«

»Ščit sem pustil na borišču,« je rekel burkač; »a to se je pripetilo celo vitezom, ki so boljši od mene.«

Athelstane je zardel kakor rak, zakaj taka je bila drugi dan turnirja njegova lastna usoda; Rowena pa, kakor bi hotela popraviti surovo šalo svojega brezčutnega snubača, je povabila Rebeko, naj jaše z njo.

»Ne bi bilo prav,« je odgovorila Rebeka s ponosno skromnostjo; »moja družba bi utegnila biti moji zaščitnici v sramoto.«

Tačas so v naglici pretovorili živali; beseda »hajduki« je izpodbujala vsakogar in bližajoči se mrak je delal njen zvok še pomembnejši. V tem direndaju so sneli Gurtha s konja; svinjar je porabil priliko in nagovoril burkača, da je zrahljal povodec, s katerim je bil zezan. Wamba je zadržal voz, morda namenoma tako površno, da je Gurth brez težave potegnil roke iz vezi. Nato se je utrnil v grmovje in pobegnil.

Zmešnjava je bila precejšnja in Gurtha so pogrešili šele čez nekaj časa. Bilo je namreč določeno, da prisede poslej h kake-mu hlapcu, in sleherni je mislil, da je pod nadzorstvom njegovega tovariša; ko so jeli šepetati med seboj, da je Gurth res izginil, so bili vsi tolikanj prevzeti po neposrednem pričakovanju hajduškega zaskoka, da se ni maral nihče bogve kako vznemirjati zaradi tega.

Pot, po kateri se je zdaj pomikal sprevod, je bila tako tesna, da sta mogla jahati največ po dva jezdeca vstrik; kmalu se je spustila v globel, po kateri je tekel potok z udrtimi in močvirnatimi bregovi, zaraščeni s pritlikavim vrbovjem. Cedric in Athelstane, ki sta bila na čelu krdela, sta videla, kako nevaren bi bil napad v tej soteski; ker pa je obema manjkalo vojnih izkušenj, se nista mogla domisliti v prepričenju zla nikakega boljšega sredstva mimo tega, da se podvizajo in čim hitreje prejašejo globel. Brez posebnega reda sta nadaljevala pot. Ravno ko sta z delom spremljevalcev prebredla potok, pa so zasedniki tako silovito udarili nanje od spredaj, od zadaj in s strani, da ni utegnili neurejena in nepripravljena družba niti pomisliti na izdaten odpor. Bojni krik »Beli zmaj! Beli zmaj! Sveti Jurij za veselo Anglijo!« ki so si ga prisvojili napadalci s hajduško krinko vred, se je razlegal z vseh strani in sovražniki so tako naglo hrumeli z desne in leve in napadali tako viharno, da se je zdelo njih število dosti večje, nego je bilo v resnici.

Saška glavarja sta bila ujeta oba na mah, a vsak v drugačnih okolnostih, primernih njegovemu značaju. Ko se je približal Cedricu prvi sovražnik, je zalučal vanj metalnno kopje; zadelo je dokaj bolje od onega, ki ga je vrgel zjutraj v Fangsa, in je pribilo moža na hrast, ki je rasel po naključju tik za njegovim hrptom. Po tem uspehu je Cedric izpodbodel konja proti drugemu; hkrati je izdril meč in ga zavihtel s tako nepremišljenim gnevom, da je rezilo obtičalo v debeli veji, ki mu je visela nad glavo, in se je tako sam razorožil s silo svojega udarca. Še isti trenutek se je zgrnilo okoli njega več razbojnikov, ki so ga prijeli in potegnili s konja. Athelstane je doletela podobna usoda; zgrabili so mu konja za uzdo in ga potegnili na tla, preden je utegnil izdreti meč ali vobče storiti kaj resnega v svojo obrambo.

Spremstvo, ki ga je ovirala prtljaga, je v

FRANCE BEVK:

Naše mravlje

Kolikokrat smo jokali zaradi mravelj! Igrali smo se na pokošenem vrtu in posedli brata ali sestrico, ki ni mogel skakati, na tla. Naenkrat je pričel jokati. Čemu joka? Nanosili smo mu igrač, zapeli vse pesmi, ki smo jih znali, pa je le še huje jokal. Vzeli smo ga v naročje.

Tedaj smo izvedeli, zakaj joka. Polno kričice je bilo črnih ali rdečih mravelj, život je bil rdeče pisan. Tudi mi bi zaradi tega jokali. Saj smo tudi. Zaradi nepazljivosti smo bili kaznovani. Zato nismo ljubili teh mravelj, celo ogibali smo se jih in pazno gledali, da ne naletimo nanje.

Rjave mravlje smo imeli radi. Kadar smo se naveličali koze, smo dejali: »Pojdimo gledat mravlje!«

Šli smo. Na koncu sadovnjaka je stala ogromna skala. Na skali je raslo nekaj lesk in češmina, malo zanikrne trave in med njo je stalo veliko mravljišče. Odkar pomnim, je stalo mravljišče na tem mestu in stoji še danes. Bogve koliko rodov mra-

Beseda svoboda ima v našem političnem sistemu iztoznačnico — in ta je riziko. Riziko je skrivnost, v kateri tiči moč demokracije. (Bidault)

velj je preživel pod isto streho! Tu pa tam jo je hudobna roka porušila, a pridne množice so jo zopet sezidale.

Vedeli smo tudi za druga mravljišča, toda bila so neznatna in niso imela toliko lepih in groznih spominov.

Kadar je oče ubil gada, ga je nataknil na leskovo šibo in ga obesil na grm tako, da je visel nad mravljiščem. Rep se je komaj dotikal vrha mravljišča. Cele procesije mravelj so lezle po gadu do glave in ginile od dne do dne. To nas je navdajalo z grozo. Ko je bila palica prazna, se je nismo upali odstraniti.

V bližino mravljišča se niti nismo prav upali. Opazovali smo mravlje na cesti, ki je bila speljana na vse strani. Glavna cesta je šla čez vrt v gozd, kjer se je polagoma izgubila v mah in brstje. Tam so nabirale mravlje svoja bremena, ki so jih tovorile v mravljišče. To smo natančno opazovali.

Prava cesta — čisto človeška cesta! Bila je skoro ravna, izgajena, šla je čez drn in strn, za mravlje nenavadno široka. Trava in korenine so bile odjedene; vse, kar je bilo na poti, odstranjeno. Tam, kjer je šla cesta čez stezo, je bila marsikatera mravlja pod težko človeško stopinjo zmaščena. Mravlje so vseeno hitele svojo pot.

Najbolj se nam je zdelo čudno, da so v sredi telesa tako preščipnjene. Bali smo se, da kateri ne odleti pol telesa in bo letala samo s prvo polovico dalje. Smejali smo se tej opazki.

Nekoč je prišel na naš vrt deček, ki ga

nismo marali. Na prvi pogled smo videli, da je hudoben, ker je zalučal kamen v mačka. Ta je brcnil v mravljišče. Lepi okrogličasti vrh se je sesul. Prikazali so se hodniki in okrogli vhodi, spodnje shrambe in jajčeca... V hipu je pokrila mravlja mravljo, druga čez drugo so lezle, vsaka svoje jajčece so zgrabile in jih nesle v kraj, druge so prijele za delo, kot da mora biti grad zopet do sončnega zahoda sezidan.

V nekaj dneh je bilo mravljišče zopet postavljeno, uro za uro smo hodili gledat njihovo delo, na dečka pa smo bili hudi.

Med nami in mravljami je nastala vez, podobna prijateljstvu. Nikoli nismo razdrli mravljišča, zdelo se nam je greh, ker smo vedeli, da mora tisoč mravelj delati več dni, da ga spet postavi.

BELA KRAJINA

Med Gorjanci in Kolpo živi Bela krajina: kraške drage, bele brezove loze, vinske gorice, z zidanici in hrami posejane, in skale... Sredi krajine so topli domovi z dobrimi in mehкими dušami. Od daleč jih obiskuje v poletnih dneh veter in prinaša s seboj misel na morje, ki je kot pozdrav brata. Večeri so tihi in sanjavi. Z vseh gričev zvoni, podružnica se oglašja za faro, zvonovi na božjih poteh so najtišji, ker so najvišje, a je njihov glas najbolj znan sosesi. A vsi vabijo v zboru k počitku.

V poletni vročini Belokranjec z znojem poji svojo zemljo. Njive rahlja, sadovnjake ureja, težke koše nosi s strmih košenic za živino. A največ ljubezni posveča trtam. Po trdem delu mu duša praznično poje v jesenskih nedeljskih popoldnevih in ob velikonočnem žegnju: ob sladki in močni črnini, ob pisanicah, gnjati, kolaču, pa tudi ob vsakdanjem kosu črnega kruha.

Govorica je kot pesem, trditev in pregovor gospodarjev — zrela kmečka modrost. A milina in otožnost piava tu po zraku. Praznično hrepenenje je vsak dan živo v dušah ljudi: bele narodne noše, bandera, godba v procesiji — spomin na prelepi čas. Dekleta si spleta venčke iz ivanskih rož in z veliko vero razbirajo iz njih svojo bodočnost. Jurjevanje, petelinji boj, metliško in črnomaljsko kolo je utrip razigranega, globoko doživetežga življenja in doživljanja s

prirodo. Vsak narodni običaj je pobožna obrednost ljudi.

*

Bela krajina je lirika slovenskega sveta. Naša majhnost in skromnost je v tej zemlji doma.

Z lirično dušo, navezanostjo na dom, bogatim ljudskim življenjem in z zemljo, zemljo belo in tiho, revno, a tako iskreno slovensko, bogati Bela krajina našo domovino.

Ta svet in življenje prinaša v našo kulturo Župančič in Golobič in za njima Malešič in Beličič.

Njih beseda je pesem. In čeprav bi eden ali drugi rad rekel trdo in okorno, se mu misel na poti v besedo čudežno spremeni v čustveno milino. Zdi se, da nam Bela krajina ne bo nikdar dala pripovednika — romanopisca, ampak samo in vedno le lirika. Kajti vse poje v belini; v revnih vaseh platenene rjuhe in prti, dekliška krila in platene jopiči mož in fantov. Poje Zeleni Jurij in pojo koledniki. Poje vas in zidanica...

*

Pa ko je loza pusta in kamnita, jo pravilčno obogate bele breze in cvetoče resje: med skalami gore rdeči cvetovi in se nad brinje sklanjajo brezove veje kot razpleteni lasje belokrajinskih deklet.

Prisopiha vlak iz gorjanskega tunela: splaši ptice in zajce, v vinogradih nad Smečim in v dragah za vasmii pa se zravna-

»Naj bo sam peklenšček, če hoče,« je rekel Gurth. »S tem, da ga počakava, ne skaziva ničesar. Ako je član tolpe, jo je gotovo že obvestil, tako da nama ne pomore ne boj ne beg. Mimo tega pa sem nedavno izkusil, da niti najpretkanejši razbojnik ni tisti, ki je najslabše imeti opravka z njim.«

Svobodnjak se je vrnil čez nekaj minut. »Prijatelj Gurth,« je dejal, »pomešal sem se med tiste ljudi in zvedel sem, čigavi so in kam so namenjeni. Po mojih mislih se njihovim jetnikom ni bati resničnega nasilja. Napasti jih v tem trenutku, ko smo samo trije, bi bilo blaznost, zakaj kot dobri vojski so razpostavili straže, da jih posvare, če bi se kdo približal. Nadejam se pa, da kmalu zberem silo, zoper katero bo vsa njihova opreznost zaman. Vidva sta hlapca — in zdi se mi, zvesta hlapca — Cedrica Sasa, prijatelja angleških pravic. Ne bo manjkalo angleških rok, da mu pomorejo v tej stiski. Spremita me, dokler ne zberemo večje sile.«

Ko je to rekel, je krenil z dolgimi koraki po gozdu; burkač in svinjar sta šla za njim. Wambov značaj ni bil tak, da bi mogel dolgo hoditi molče.

»Ako pomnim prav, sem videl let puščice, ki je dobila to lepo nagrado,« je izpregovoril, ogledujoč rog in obramnik, ki ga je še vedno držal v roki; »in zdi se mi, da je bilo že po božiču.«

»A jaz,« je pripomnil Gurth, »bi zastavil zveličanje svoje duše, da sem slišal glas vrlega lovca, ki jo je dobil, in da mesec še ni trikrat zašel od tistih dob.«

»Prijatelja poštenjaka,« je odvrnil Locksley; »zdej ne gre za to, kdo sem in kaj sem; ako rešim vajinega gospodarja, me bosta lahko po pravici smatrala za najboljšega prijatelja, ki sta ga kdaj imela na svetu. To pa, ali mi je ime tako ali drugače, ali streljam z lokom boljše ali slabše od kravarja in ali me bolj veseli hoditi po soncu ali po mesečini, so vprašanja, s katerimi se vama ni treba ukvarjati, ker vama niso prav nič mar.«

Šumi, gozd zeleni

Šumi, šumi, gozd zeleni,
senčni gozd na tujih tleh;
zdi se mi, da pesem znano
poješ o nekdanjih dneh.

Daleč plove misel meni
čez planine in ravni,
da to gozd je moj zeleni,
ki nad mano zdaj vrši.

Da to spet so trate rodne,
ki jih lepših nima svet;
polja zrem, vrtove plodne,
vse, kot bilo prejšnjih let.

Šumi, šumi, gozd zeleni,
senčni gozd na tujih tleh;
kaj ti več, kako je meni,
ko medlim na tujih tleh.

Slov. narodna pesem

vajo postave ljudi, ki so bile sklonjene k zemlji. Zdej spremljajo z očmi črno, vijugasto kačo in vedo, koliko je ura. Potem hiti vlak tja do Kolpe in ljudje po dolini se ozirajo za njim kot za bleščočim kraljevičem, ki se le mimogrede ozre nanje.

Črnemelj gospoduje nad vasmii. Metlika bi mu bila rada enaka, če ne prva!

Ta svet je majhen in reven in vendar čudno naš. Kot da ga je Bog z gorskim grebenom ločil od ostale Slovenije in ga z reko zavaroval pred hrvaškim vplivom. Sam je, a je vendar ves naš — je pesem moje domovine.

Ne poljubljay! — Učitelj pripoveduje otrokom o nevarnosti prenašanja nalezljivih boleznii. Sviri jih, naj ne poljubljay mačk, psov in drugih živali, da se ne nalezajo kakšnih boleznii. »Ali ste že doživeli morebiti doma kdaj kak primer, kako se je kdo nalezal boleznii?« vpraša na koncu. — Tone dvigne roko in pove: »Naša teta je zmeraj poljubljala svojega pinča.« — »No, in...?« vpraša učitelj. »No, pinč je poginil...« se odreže fantiček.

»Najini glavi sta v levovem žrelu,« je šepnil Wamba Gurthu; »glejva, da izdereva vsak svojo, kakor veva in znava.«

»Molči,« je rekel Gurth. »Ne draži ga s svojimi budalostmi in vse pojde po sreči, prepričan sem.«

DVAJSETO POGlavJE

Po dobrih treh urah hoda sta dospela Cedricova služabnika s svojim skrivnostnim vodnikom na majhno jaso, sredi kate je raslo ogromno hrastovo drevo, ki je širilo krevljaste veje na vse strani. Pod tem drevesom je ležala četvorica ali petorica svobodnjakov in spala, eden pa je stražil in hodil v lunini sencii sem ter tja.

Ko je stražar začul bližajoče se korake, je takoj zaklical k orožju; še tisti mah so planili zaspenci na noge in prijeli za loke. Šest puščic se je uprlo v strune z ostmi naperjenimi proti prišlecem; komaj pa so hajduki spoznali vodnika, so ga spoštljivo in vdano pozdravili in vse plašne priprave za oster sprejem so takoj prestale.

»Kje je Mlinar?« je bilo njegovo prvo vprašanje.

»Na poti v Rotherham.«

»Kdo ga spremlja?« je vprašal glavar. »Šest mož in upanje, da mu sveti Nikolaj nakloni dober plen.«

»Lepo govoriš,« je rekel Locksley; »a kje je Allan a Dale?«

»Na Watlinški cesti, da počaka jourvaulskega priorja.«

»Tudi to je dobra misel,« je odvrnil glavar; »in kje je menih?«

»V svoji celici.«

»K njemu pojdem,« je dejal Locksley. »Razkropite se in poiščite tovariše. Zberite vse, kar morete, zakaj lovili bomo zver, ki jo bo treba trdno goniti in s silo užugati. Ob zori se dobimo tukaj. — Stojte,« je dodal, »pozabil sem najpotebnije: dva naj jo urno ubereta proti Torquilstonu, gradu Reginalda Front de Boeufa. Tolpa drznežev se je našemila po naše in hiti tjakaj s celo družbo jetnikov. (Dalje prihodnjič)

svojem presenečenju in strahu nad usodo gospodarjev izlahka palo napadalcem v roke; enako se je zgodilo lady Roweni, Zidu in njegovii hčeri.

Iz vsega krdela ni ušel nihče razen Wambe. Burkač se je izkazal pri tej priliki veliko pogumnejšega od drugih, ki so si prilaščali bolj zdravo pamet. Iztrgal je neke-mu hlapcu meč, ki ga je pravkar neodločno vlekkel iz nožnice, in sekal okoli sebe kakor lev, odpodil nekaj razbojnikov, ki so pritiskali nanj, in izvršil hraber, dasi jalov napad, da bi otel gospodarja. Videč, da je vse zaman, se je Wamba naposled vrjel s konja, planil v grmovje in odnesel pete, okoriščaje se z občo zmčšnjava.

Komaj pa je hrabri burkač začutil, da je ušel nevarnosti, že ga je jela napadati izkušnjava, da bi se vrnil in spremil gospodarja, kateremu je bil srčno vdan, v jetništvo.

»Večkrat sem slišal ljudi, kako blagrujejo svobodo,« je rekel sam pri sebi, »a zdaj, ko jo imam, si bogme želim modrijana, da bi me naučil, kaj naj napravim z njo.«

Pri teh besedah, ki jih je izrekel naglas, je nekdo prav blizu njega tiho in oprezno zaklinal »Wamba!« in hkrati je skočil iz grmovja pes, v katerem je spoznal Fangsa, in se mu začel dobrikati. »Gurth!« se je oglasil Wamba enako previdno. V naslednjem trenutku je stal svinjar pred njim.

»Kaj se godi?« je vprašal hlastno. »Kaj pomeni to vpitje in ženketanje mečev?«

»Šalo, kakršne so zdaj v navadi,« je rekel Wamba; »vsi so ujeti.«

»Kdo je ujet?«

»Naš gospod, naša lady, Athelstane, Hundibert, Oswald —.«

»Zaboga!« je vzkljnil Gurth, »kako so jih zajeli? In kdo?«

»Naš gospodar je bil prenagel za boj,« je rekel Wamba, »Athelstane prepočasen, ostali pa niso niti mislili na to, da bi se branili. Vsi so jetniki zelenih jopičev in črnih krink in leže na tleh kakor lesnike, ki jih otrešeš za svoje prasce. Smejali bi se, če

me ne bi silil jok,« je povzel burkač, brisoč si solze resnične žalosti.

Gurthov obraz je zažarel. »Wamba,« je dejal, »orožje imaš in tvoje srce je bilo vedno močnejše od tvojih možganov. Dva sva; toda nenaden napad dveh odločnih ljudi lahko mnogo zaleže. Pojdiva!«

»Kam?« je vprašal burkač. »In čemu?«

»Da otmeva Cedrica.«

»Saj še ni dolgo, kar si se odrekel njegove službe,« je dejal Wamba.

»To je veljalo samo, dokler je bil srčen,« je rekel Gurth; »pojdiva!«

In burkač je že hotel kreniti za njim, ko se je pojavila tretja oseba in jima velela, naj počakata. Po obleki in orožju tega moža je sodil Wamba, da bi utegnil biti izmed hajdukov, ki so pravkar napadli gospodarja; toda prišlec ni nosil krinke in po sijajnem obramniku in bogatem lovskem ragu, ki je visel na njem, ter po mirnem in zapovedujočem izrazu glasu in vedenja sta tovariša vzlic somraku spoznala svobodnjaka Locksleya, ki je v tako neugodnih okoliščinah dobil zmago na streški tekmi.

»Kaj pomeni vse to,« je vprašal, »in kdo je tisti, ki pleni po teh lesovih?«

»Dobro si oglej njihove jopiče,« je rekel Wamba, »da vidiš, ali so obleke tvojih otrok ali ne, zakaj podobni ste si kakor zeleni grahovi stroki drug drugemu.«

»Takoj se uverim,« je odvrnil Locksley; »ako vama je življenje drago, ne ganita se s tega kraja, dokler se ne vrnem. Slušajta me, to bo najbolje za vaju in za vajino gospodo. — A počakajta, da se napravim kar najbolj podobnega tem ljudem.«

Tako govoreč si je snel obramnik z rogom in pero iz za čepice ter predal vse troje Wambu; nato je vzel iz torbe krinko, ponovil svoje naročilo, naj se ne ganeta z mesta, in odšel na razgledovanje.

»Ali ga reš počakava, Gurth?« je vprašal Wamba, »ali jo rajši popihava? Po moji prismojeni pameti je imel vse lopovske potreščine preveč pri rokah, da bi mogel biti poštenjak.«

tedenski program

RADIO CELOVEC

NEDELJA, 23. 8.: 7.00 Duhovni nagovor — S pesmi in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 24. 8.: 13.45 Informacije — Za našo vas. — TOREK, 25. 8.: 13.45 Informacije — Sodobni ritmi in popevke — Športni mozaik — SREDA, 26. 8.: 13.45 Informacije — Zbori pojejo. — ČETRTEK, 27. 8.: 13.45 Informacije — Žena, družina, dom. — PETEK, 28. 8.: 13.45 Informacije — Slovenski solisti. — SOBOTA, 29. 8.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca — Rubrika za jugosl. delavce v Avstriji.

AVSTRIJSKA TELEVIZIJA

NEDELJA, 23. 8.: 10.00 Iz Salzburške stolnice: L. v. Beethoven — C-Dur maša v b. — 16.30 Za mladino (11 let): Srečni palček — 17.40 Za mladino (14 let): Kontakt — 18.25 Lahko noč za najmlajše: Trgovec Fridolin — 18.30 Servus sosed. E. Ott v Breisgau-u — 19.00 Čas v sliki — 19.30 Športni pregled — 20.10 Kristjan v času — 20.15 Tajne morja „Sivi kit“ v b. — 21.05 L' Infedelta Delusa (opera) J. Haydn v b. — 22.45 Čas v sliki n. i.

PONEDELJEK, 24. 8.: 18.00 Orientacija — aktualnosti iz krščanstva — 18.25 Trgovca Fridolin. Lahko noč za najmlajše — 18.30 Avstrija v sliki — 18.50 Mož od včeraj „Naftovod“ v b. — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 FBI „Dvakrat odkupnina“ v b. — 21.00 Exodus (I. del) — film v b. — 22.35 Čas v sliki nočna izdaja.

TOREK, 25. 8.: 16.55 Iz Sofije: Levski Sofia — Austria Wien (evropski cup) — 18.45 Fridolin trgovca. Lahko noč za najmlajše — 18.50 Yancy Deringer „Tajni tovor“ — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Zgodbe z Dunaja, „Od Cabareta do ABC-de“ v b. — 21.05 Exodus (II.) film v b. — 22.40 Čas v sliki nočna izdaja.

SREDA, 26. 8.: 11.00 Za delavce: Exodus (I) —

17.05 Za otroke (6 let): Prebrisana koza — 17.50 Za mladino (11 let): Gravitacija v b. — 17.55 Petter prihaja „Senožetev“ — 18.25 Zdravnik za živalice. Lahko noč za najmlajše — 18.30 Avstrija v sliki — 18.50 Ljubi stric Bill. „Stric bajno-knježevič“ v b. — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Hlače. Veseloigra — 21.50 Čas v sliki nočna izdaja.

ČETRTEK, 27. 8.: 18.00 Iz ciklusa: „Burka za burko“ — 18.25 Zdravnik za živalice. Lahko noč za

RADIO CELOVEC — ODDELEK ZA SLOVENSKE ODDAJE

želi ustanoviti radijski zbor pod vodstvom prof. Janeza Kampuša. Vsi, ki bi želeli sodelovati, naj se do 30. avgusta pismeno javijo na naslov:

Österreichischer Rundfunk
Klagenfurt
Abteilung für Slowenen
Sponheimer Straße 13
9020 Klagenfurt

najmlajše — 18.30 Športni mozaik — 18.50 Tajni nalog za J. Drakeja „Samo slika“ — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Cigalon. Komedija Marcela Pagnola — 22.15 Čas v sliki nočna izdaja.

PETEK, 28. 8.: 11.00 Za delavce: Exodus (II) v

b. — 18.00 Zeleni svet: Novice iz kmetijstva — 18.25 Zdravnik za živalice. Lahko noč za najmlajše — 18.30 Avstrija v sliki — 18.46 Oddaja ÖGB — 18.50 Pustolovščine ob Rdečem morju „Celima in morski roparji“ v b. — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Iščejo: Spremljevalca na potovanjih; Kriminalni muzej — serija — 21.10 Dogajanja v času — 22.10 Čas v sliki nočna izdaja.

SOBOTA, 29. 8.: 16.00 Iz Stockholma: Lahka atletika — evropski cup — 17.15 Za otroke (5 let): Hišica — 17.40 Za družino: Filatelista — 18.00 Tedenski magazin — 18.25 Zdravnik za živalice. Lahko noč za najmlajše — 18.30 Kultura aktualno. Dolf Lindner — 18.50 Dober večer v soboto vošči Heinz Conrads — 19.30 Čas v sliki — 20.06 šport — 20.15 Iz Berlina: Robertu Stolzu k 90-letnici v b. — 22.15 Športni dnevnik — 22.45 Čas v sliki nočna izdaja — 23.05 Nočni spored: Pred zaprtimi vrati (film).

Ženske astronavitke

Nedavni znanstveni poskusi, ko je pet žensk preživel dve tedna v specialnih komorah v morskih globinah blizu Deviških otokov, so, kot vse kaže, prepričali ameriške vesoljske znanstvenike, da so tudi ženske sposobne uspešno prenašati vse napore letenja v vesolju.

Ameriški minister za notranje zadeve je vsem petim ženskam kot prvi ženski ekipi, ki je v morskih globinah prebila toliko časa, predal posebne nagrade. Vse udeležence poskusa so po poklicu znanstvenice ali tehnikarke.

Poskus je organiziralo ameriško ministrstvo za notranje zadeve, vodil pa ga je predstavnik ameriške vesoljske agencije

NASA. Ta je na vprašanje, ali bo po tem poskusu vključila NASA v svoje vesoljske programe tudi ženske, odgovoril: »Raziskovanja bomo nadaljevali tudi v tej smeri.«

21. GRAJSKE IGRE V BREŽAH (zaključek)

Petek, 21. avg. in Sobota, 22. avg.: Mr. Chasse.

10. KOMEDIJSKE IGRE V ŠPITALU

Petek, 21. avg.: Očarljivi Don Diego. — Sobota, 22. avg.: Šola za ženske. — Ponedeljek, 24. avg.: Očarljivi Don Diego. — Torek, 25. avg.: Šola za ženske. — Sreda, 26. avg.: Očarljivi Don Diego. — Četrtek, 27. avg.: Komedija zmot.

VES GRADBENI MATERIAL, kot npr. čistilne vodne naprave, betonske izdelke, ureditev ponikovalnih jam in LECA-izdelke — tudi na obroke — ugodno dobavi

FERLACHER BETONWERK
J. PAGITZ, Ferlach-Borovlje
Telefon 04227 / 375
(Dostavljamo tudi ob sobotah!)

PASSAP Strickapparate aus dem heimischen Fachgeschäft!

Wollbar bei der Kapuzinerkirche, Klagenfurt

AEG- HLADILNIK

za 140 litrov z neto ceno

od S 1.650.—

Vam dobavi na dom trgovina

KATARINA in ADOLF KRIVOGRAD

9143 St. Michael
Šmihel nad Pliberkom

Razne električne stroje dobite zdaj na 24-mesečne obroke brezobrestno.

Eisner

VILLACH
Tiroler Bundesstraße
Telefon 28 4 60

Bietet gebrauchte

BAUMASCHINEN

werkstättengeprüft

CAT HT 4 überkomplett
Zweitmaschine als Ersatzteilträger

CAT D 6 C junges Baujahr
Ia Maschine

DEUTZ D 100
generalüberholt

KOMATSU D 50 S
einsatzbereite Maschine

Laufend preisgünstige Baumaschinen
Besuchen Sie uns oder rufen Sie
Villach, Tel. 28 4 60

So billig

SOMMER SCHLUSS VERKAUF

nur bei

SAMONIG

Perlonstrümpfe	s 4.90	Herren-Baumwoll-Sockets	s 6.90	Damen-Baumwoll-Slip	s 6.90	Geschirrtücher	3.95
Frauen-Kräuselstrümpfe	s 9.90	Herren-Frotté-Leibchen	s 49.-	Damen-Kurzbeinhosen, Baumwolle	s 9.80	Baumwoll-Handtücher	s 5.-
Perlon BH mit Spitze	s 19.80	Nylon-Georgettetücher	s 5.90	Frauenhosen mit Bein	s 10.90	Leintücher	s 39.80
Damen-Lycra-Schlüpfer, mit Spitzenplatte	s 29.80	Seidentücher, türkische und modische Dessins	s 15.90	Damen-Nachthemden aus gemustertem Wäschestoff	s 39.80	Polsterbezüge, 60 x 80	s 19.80
Kinder-Frotté-Pulli, Langarm	s 25.90	Servierschürzen, Perlonspitze	s 13.90	Damen-Perlon-Unterkleider mit schöner Spitze	s 29.-	Fertige Pölster, 60 x 80 mit 1 kg Federn gefüllt	s 39.80
Knaben-Slip oder -Leibchen	s 5.90	Frauen-Baumwoll- oder Perlonkleiderschürzen	s 49.80	Damen-Kräusel-Kniehosen	s 14.90	Garten-Tischtücher	17.90
Mädchen-Slip	s 4.90	Frauen-Mini-Perlonkittel	s 29.80	Damen-Bikini	s 79.-	Damast-Schlüpfer oder -Tuchentbezüge, 130 x 190	s 99.80
Mädchen-Röcke	s 39.80	Damen-Acryl-Pulli	s 39.80	Damen-Bikini	s 79.-	Seiden-Brokat- Steppdecken, 130 x 190	s 159.-
Kinder-Helanca-Hosen, kurz	s 29.80	Damen-Batist-Blusen	s 29.80	Damen-Helanca-Badeanzüge	s 89.-	Vorhänge, gemustert, 120 cm breit	s 19.80
Kinder-Frotté-Spielhosen	s 6.90	Frauen-Trevira-Röcke, gefüttert	s 69.-	Damen-Frotté-Badekleider	s 79.-	Karo-Decken	s 59.80
Mädchen-Hängekleider aus Wachsamt	s 39.80	Damen-Mode-Jersey-Blusen	s 79.-				
Kinder-Pulli, Kurzarm	s 29.80	Frauen-Westen, Acryl	s 89.-				
Kinder-Sockets	s 7.90						
Herren-Netzhemden	s 19.80						
Herren-Slip oder -Leibchen, fehlerfrei	s 10.90						
Herren-Mode-Pullover	s 99.-						
Herren-Rollkragen-Pulli aus Helanca	s 39.80						
Herren-Sporthemden, Langarm	s 59.-						
Herren-Popeline- oder Trikotpyjama	s 99.-						
Herren-Jersey-Modehemden	s 69.-						

Also erst zu **SAMONIG**
VILLACH, AM SAMONIG-ECK

Jederzeit Sicherheit durch

„Kälabrand“

Ihre heimische Versicherungsanstalt

9010 Klagenfurt, Domgasse 21 Telefon 80-9-61 bis 65

Naš tednik

Izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave 82-6-69. — Telefon uredništva in oglašnega oddelka 84-3-58. Naročnina znaša: mesečno 10.— šil., letno 100.— šil. Za Italijo 3400.— lir, za Nemčijo 24.— DM, za Francijo 30.— ffr., za Belgijo 300.— bfr., za Švico 25.— šfr., za Anglijo 3.— f. sterl., za Jugoslavijo 60.— N. din, za USA in ostale države 7.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroskih Slovencev — Odgovorni urednik: Janko Tolmajer, Radiše, p. Zrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.